БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 60 (18.537). • Сешанба, 1983 йил 15 март • Баҳоси 3 тийин.

ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ УЧИНЧИ ЙИЛИ

СССР ЗАРБДОР ВАХТАДА

САМАРАДОРЛИК КЎЗГУСИ

Ўз касбининг ҳаддини олган станокчининг ҳар бир ҳаракати — навбатдаги жараённи бажаришга ҳозирлиги, иш қуролини созлашдаги эпчиллиги, деталларни йўниши-ю, алмаштиришдаги аниқ ҳаракатлари — ишни меъёрига етказиб адо этишга сафарбарлиги юксак пировард натижалар бериши табиий. Бунда ишчи дақиқаларни зое ўтказмайди. Шу тариқа ишлаш, тайёрлаб чиқариладиган маҳсулот ҳажмини кўпайтиришга, меҳнат унумдорлигини юксалтиришга хизмат қилади. Меҳнат унумдорлиги эса экономиканинг самарадорлигини аниқ ифодаловчи асосий кўрсаткич, тиниқ кўзгу.

Азиз асримизнинг азиз онлари, азиз одамлардан қадрин сўраб турган бугунги кунда бунёдкор меҳнат аҳли буюк яратувчилик ишлари билан банд. Ҳар бир ишчи ва мутахассис ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида юксак унумдорлик учун қизғин кураш олиб бориб, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш иштиёқида қаҳрамонларча меҳнат намуналарини кўрсатмоқда. Илғор меҳнат коллективлари «Ҳар бир иш жойида — юксак меҳнат унумдорлиги учун» шиори остида меҳнат қилиб иш вақтининг ҳар дақиқасини эъзозламоқдалар. Маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириб, хом ашё ва материалларни тежаш, маҳсулот сифатини оширишга муваффақ бўлаётирлар.

Партия экономика тараққиёти, халқ фаровонлиги манфаатларини кўзлаб иш минутлари самарадорлигини оширишга даъват қилиб келяпти. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов Москва станоксозлари билан учрашув вақтида иш минутлари ва секундларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш зарурлигини таъкидлади. Ишлаб чиқаришнинг барча бўғинларида машина-ускуналар қувватидан тўла фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини оширишга имкон берадиган барча резервларни ҳаракатга келтириш зарур.

Республикамизнинг пешқадам меҳнат коллективлари партия режаларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, мардонавор ишлаш намуналарини намойиш қилмоқдалар, меҳнат унумдорлигини ошириш чораларини кўряптилар. Бунда улар янги резервларни қидириб топиш, ҳаракатга келтиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Резервлар эса беқиёс. Корхоналарни техникавий жиҳатдан мукаммал жиҳозлаш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш, қўл меҳнати салмоғини камайтириш, меҳнатни ташкил қилиш, нормалаш ва рағбатлантиришни такомиллаштириб бориш лозим. Тошкент, Фарғона, Навоий шаҳарларининг етакчи инженерлари, конструкторлари, технологлари меҳнат унумдорлигини ошириш ҳаракатида фаол иштирок этмоқдалар. «Узколхозстрой» республика бирлашмасининг 9-колоннаси коллективи имконият ва резервлардан унумли фойдаланиш туфайли Андижон тўқимачилик комбинати қишлоқ филиаллари қурилишини жадаллаштиришга эришяпти. Бу ерда индустриал методлардан фойдаланиш ҳисобигагина қурилиш муддати 30 процент қисқарди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш кўп жиҳатдан ишчиларнинг маҳорати ва малакасига боғлиқ. Қатор партия ташкилотлари коллективлар фаолиятига баҳо берганда илғорлар ибратини кенг ёйиш билан бирга, ўртача кўрсаткичга эришаётган ишчиларни пешқадамларга тенглаштириш, қолоқларсиз ишлашга ҳам алоҳида эътибор қилмоқдалар. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, ишчилар маҳоратини такомиллаштириш афзалликларига ҳамма ерда етарли баҳо бериш зарур. Бу соҳада белгиланган тадбирларни изчил бажариш иш вақти мобайнида тайёрлаб чиқариладиган маҳсулот ҳажмини муттасил кўпайтириб бориш имконини беради.

Иш вақтининг ҳар дақиқасидан омилкорлик билан фойдаланаётган, исрофгарчиликка барҳам берган, ускуналарга хизмат кўрсатиш кўламини кенгайтириб бораётган ишчиларни рағбатлантириб бориш йўли изчил давом эттирилиши керак. Бунда иш ҳақининг ортиши билан меҳнат унумдорлиги ўсишининг мувофиқлиги талаблари аниқ ҳисобга олиниши лозим. Бутун эътибор оғир меҳнат жараёнларини механизациялашга қаратилиши, бу иқтисодий жиҳатдангина эмас, социал жиҳатдан ҳам жиддий масала эканлиги, албатта, назарда тутилиши керак.

Маҳаллий партия комитетлари коллектив қўлга киритган ютуқларни таҳлил қилиш вақтида хўжалик раҳбарларининг, ҳар бир коммунистнинг, барча кишиларнинг асосий эътиборини меҳнат унумдорлигини оширишга йўналтираётган жойларда муваффақиятлар салмоғи ортиб боряпти. Ишлаб чиқаришнинг илғор усулларини жорий этишга совуққонлик билан муносабатда бўлаётган, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга бефарқ қараётган корхоналар ҳам йўқ эмас. Ўзбекистон металлургия комбинати фаолиятида шундай мисоллар учраб турибди.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари хўжалик органлари билан биргаликда меҳнат унумдорлигини ошириш масалаларини кескин қилиб қўйишлари лозим. Сменалар орасида машина-ускуналарнинг бекор туриб қолиши, иш вақтида турли йиғилишлар ўтказиш практикасидан ҳамон воз кечолмаётган хўжалик раҳбарларига нисбатан партиявий таъсир ўтказиш чораларини кўриш вақти келди. Топширилган иш учун чуқур масъулиятни ҳис қилиш ҳар бир коллектив аъзосининг виждон бурчига айланиши лозим. Коллективлар аъзоларида ишлаб чиқариш тартиб-қоидаларига қатъий амал қилиш, топширилган вазифани садоқат билан бажариш, меҳнатга коммунистик муносабат, активлик, ташаббускорлик хислатларини мунтазам тарбиялаб бориш меҳнат унумдорлигини оширишда катта самаралар беради. Ҳар бир бригадада, цехда, участкада прогулчиликка, иш вақтида гап сотишга қарши кескин вазият вужудга келтирилиши керак.

Меҳнат унумдорлиги — самарадорлик кўзгуси. Экономика тараққиётининг бугунги суръатларига мувофиқ тарзда меҳнат унумдорлигини муттасил ошириб бориш қабул қилинган план ва зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилаверади.

Андижон область Ленин районидаги «Социализм» колхози миришкорлари 1800 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган. Айни кунларда дала ишлари ана шу юксак социалистик мажбурият асосида уюшқоқлик билан олиб боriляпти. Экиш мавсумида ишлатиладиган техника воситалари сифатли ремонтдан чиқарилиб, старт кутиб турибди. Суратда: колхоз раиси С. Сиддиқов (ўртада) механизаторлар Н. Ортиқов ва Р. Ҳамидовлар билан ремонт сифатини кўздан кечиришмоқда.

Т. Ҳамроқулов фотоси.

Замондошларимиз

САРДОР

Сиз ушбу суратда кўриб турган йигит Поп районидаги «Коммунизм» колхозининг комплекс механизациялашган звеноси сардори Қаҳҳоржон Қодиров бўлади. У ҳалол ва фидокорона меҳнати, изланувчанлиги, ташаббускорлиги туфайли эл-юртга танилди. Наманган областининг уста пахтакорлари қаторидан ўрин олди. Қаҳҳоржоннинг звеноси колхоз заршуносларининг илғор тажриба мактабига айланган.

— Ишимизда тошкентлик пахтакорларнинг мўл, сифатли ва таннархи арзон пахта етиштиришга асосланган индустриал технологиясига тўла амал қилаётганлигимиз муваффақиятлар омили бўлмоқда, — дейди звено бошлиғи. — Ерга чигит экишдан бошлаб, то уни йиғиб-териб олишгача бўлган барча жараёнларни илғор агротехника муддатларида фақат механизмлар билан бажаришга ҳаракат қиляпмиз. Натижада ҳосилдорлик йил сайин ортиб, пахта сифати яхшиланмоқда.

Звено аъзолари бу йилги экиш мавсумига ҳам пухта ҳозирлик кўришди. Органик ва минерал ўғитларга тўйдирилган кафтдек текис майдонларда намни тўла сақлаш чоралари кўрилмоқда. Зарур машина ва механизмлар ремонтдан чиқарилганига анча бўлди. Шу кунларда уларнинг тайёргарлик даражаси текшириб кўрилмоқда. Бу ишларнинг барчасига звено сардори бошқош. Чунки у 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ошириб, юқори сорт «оқ олтин» етиштириш бўйича қабул қилинган социалистик мажбуриятга имзо чеккан.

Моҳир пахтакор дала ишларининг намунали уюштирилишини таъминлаш билан бир қаторда Узбекистон ССР Олий Советининг депутати сифатида ҳам яхши фаолият кўрсатмоқда. Унинг меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини юксалтириш борасидаги ишларидан сайловчилар мамнун. Суратда: Қаҳҳоржон Қодиров.

А. Тўраев фотоси.

СЎНГГИ СОАТДА

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

✦ ПРАГА. Фашизмга қарши курашчилар Чехия Иттифоқининг съезди Чехословакиянинг Острава шаҳрида ўз ишини тамомлади. Съезд иштирокчилари — иккинчи жаҳон уруши ветеранлари ўтган давр мобайнида ўз ишларини якунладилар, келгуси йиллардаги вазифаларни белгиладилар. Чехия антифашистлари янги уруш хавфига қарши курашда активликни оширишни, тинчликни мустаҳкамлаш учун курашга меҳнаткашларни сафарбар қилишни ўзининг асосий вазифаси деб ҳисоблайдилар.

ЛЕЙПЦИГДА ЯРМАРКА ОЧИЛДИ

✦ ЛЕЙПЦИГ. Бу ерда «Очиқ халқаро савдо ва техника тараққиёти учун» деган шиор остида халқаро баҳорги Лейпциг ярмаркаси очилди. Унинг ишида Молдавия ССР Министрлар Советининг Раиси И. Г. Устиян бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси қатнашмоқда.

Мамлакатларнинг қарийб 9 мингта энг катта фирмалари ва саноат корхоналари, шунингдек ташқи савдо бирлашмалари ўз маҳсулотини намойиш қилмоқда. Ярмаркадаги энг катта экспозициялардан бири совет маҳсулотлари нусхаси халқ хўжалигини ривожлантиришда СССР эришган жуда катта ютуқлар ҳақида, КПСС XXVI съезди қарорлари муваффақиятли бажарилаётганлиги тўғрисида ҳикоя қилади.

«МЕДИЦИНА ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШДА»

✦ РИМ. Бу ерда «Медицина тинчлик учун курашда» мавзуидаги халқаро учрашув ниҳоясига етди. Учрашувда жаҳон медицинасининг таниқли намояндалари, бир қанча мамлакатлардан келган йирик олимлар, шу жумладан «врачлар ядро урушининг олдини олиш учун курашда» Совет комитетининг раиси, академик Е. И. Чазов бошчилигидаги СССР делегацияси қатнашди. Учрашув иштирокчилари тинчлик ва қуролсизланиш проблемаларига боғлиқ замонамизнинг муҳим масалаларини уч кун давомида муҳокама қилдилар.

МАДАГАСКАРДА САЙЛОВ

✦ АНТАНАНАРИВУ. Мадагаскарда халқ ҳокимияти маҳаллий органларига сайловнинг иккинчи босқичи ўтмоқда. Мамлакат конституциясига мувофиқ малагасияликлар ялпи бевосита овоз бериш йўли билан 11 мингдан кўп қуйи маъмурий территориал бўлинма — Фукунтан ижроия комитети раисларини сайладилар. Революцияни ҳимоя қилиш миллий фронтига кирган 7 партия ўз номзодларини кўрсатди. Сайлов биринчи босқичининг натижалари мамлакатда республика президенти Дидье Рацирака бошчилигидаги Мадагаскар мустақиллиги конгресси партияси энг кўп обрў-эътибор қозонганлигини намойиш этди.

(ТАСС).

КИЗИЛ ШАНБАЛИК ТЎЛҚИНИДА

• БУХОРО

163-қурилиш трестининг бинокорлари доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига бағишланган коммунистик шанбаликда икки смена топшириғини бажаришга қарор қилдилар. Меҳнат байрамида 28 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилади. Бу — суткалик программанинг 120 процентига тенг. Бинокорлик материаллари комбинатининг ишчи-хизматчилари эса йил бошидан буён тежаб қолинган материаллар ҳисобига ишлашади. Шу куни буюртмачиларга 50 кубометр йиғма темир-бетон маҳсулотлари, 20 кубометр қоришма ва 5 тонна металл конструкциялар тайёрлаб жўнатилади.

• ХОРАЗМ

1-Туямўйин механизациялашган кўчма колоннасининг донгдор экскаваторчиси, Ленин ордени кавалери М. Қиличев бошлиқ бригада аъзолари шанбалик кунида уч сменалик топшириқни бажаришга сўз беришди. Экскаваторчилар Султонсанжар сув омбори қурилишида меҳнат қилишмоқда. Экипажларнинг барчаси тежаб қолинган ёнилғи-мойлаш материаллари ҳисобига ишлаб, энг юксак меҳнат унумдорлигига эришишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишди.

С. Ўринов ва И. Давлатов етакчилигидаги ҳайдовчилар бригадалари ҳам меҳнат байрами шарафига оширилган мажбурият қабул қилдилар.

• ФАРҒОНА

Қува мебелсозлари 16 апрель куни 15 минг сўмлик китоб жовонлари, креслолар ҳамда бошқа буюмларни сифатли ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Бу эса ҳар кундагидан анча кўпдир. Ишлаб топилган 1,5 минг сўмлик меҳнат ҳақи беш йиллик фондига ўтказилади.

• СИРДАРЁ

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигининг 2-автобаза коллективи москвалик ишчиларнинг ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлади. Шу куни коллектив бутун состав билан тежалган ёнилғи ҳисобига ишлайди. 2,5 минг тонна юк манзилларга ташиб берилади.

Бир беш йилликда ўн йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олган республика илғор ишчиларининг издошлари — тажрибали ҳайдовчилар А. Отамуродов, М. Красников, Н. Иванов план топшириғида кўзда тутилганидан икки баравар кўп юк ташиб берадилар.

Чигит экишга тайёрмисиз?

ЗАР ҚАДРИНИ ЗАРГАР БИЛАДИ

6 миллион тонна «оқ олтин» етиштирамиз! Қишлоқ меҳнат аҳлининг дилида ҳам, тилида ҳам шу рақам янграмоқда. Республикамиз пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг ўзаги ҳисобланган 1983 йилда забт этишлари лозим бўлган марра ана шу! Кўриниб турибдики, юк жуда оғир. Ким билсин, ҳали қандай қийинчиликлар юз беради? Табиат ўжарлик билан қанақа нағмалар кўрсатади? Лекин шу нарса ойдек равшанки, пахтакорларимиз сўз бердиларми — устидан чиқадилар, ваъда қилдиларми — бажарадилар.

Мисол учун бизнинг колхозимизни олайлик. Пахта майдонларини ўтган йили кузда минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан озиқлантириб, икки ярусли плугларда чуқур шудгорлаб қўйганмиз. Қиш фаслида ерга яхоб бердик, шўрни сифатли қилиб ювдик. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларига қарши профилактик чоралар кўрилди. Яна бир муҳим иш шу бўлдики, махсус бригадаларнинг аъзолари ҳар гектар майдон ҳисобига 20 — 25 тоннадан органик ўғитлар жамғардилар. Ўғитлар чигит экиш кезида ва биринчи комплекс ғўза парвариши даврида қатор ораларига солинади.

Тилга олса арзигулик яна бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Чунончи муваққат суғориш шохобчаларини қисқартириш, кераксиз марзалар, йўлкаларни йўқотиш, ташландиқ ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонини анча кенгайтирдик. Пайкаллар ўртасидаги тут ва мевали дарахтларни кўчириб, йўлларнинг четлари, сув иншоотларининг қирғоқларига ўтказдик. Имконияти бўлган жойларда уватларни ҳам қисқартирдик. Бир сўз билан айтганда ҳар бир бригада баққолиқудрат экин ерларини анча қанот ёздирди.

Бундай қилишдан кўзда тутилган мақсад аввало, пахта етиштиришни кўпайтириш бўлса, қолаверса, бригадамизда ташкил қилинган ёрдамчи чорвачилик хўжалиги учун мустаҳкам озуқа базаси яратиш, шу асосда гўшт, сут, тухумни кўзда тутилганидан анча ортиқроқ тайёрлаш, бригадамиз аъзоларининг шундай маҳсулотларга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш, ортиқчасини эса давлатга сотишдир. Хуллас, пахтачилик билан чорвачиликни комплекс ривожлантиришни шарафли бурчимиз деб биламиз. Бу йил 8 тонна гўшт ва сут етиштирамиз.

Бригадамиз аъзолари олдида иккита муҳим вазифа турибди. Биринчи, маккажўхори, иссиқ овқат учун сабзавот; картошка экишни зудлик билан тамомлашимиз керак. Иккинчи, тупроқда ҳарорат кутилган даражага етиши билан чигит экишга киришиб, бу муҳим ишни узоғи билан беш иш кунида сифатли қилиб туталлашимиз лозим. Деҳқончиликда бригадалар учун бундан кеч муҳлат белгилаб бўлмайди. Чунки экинларни, шу жумладан чигитни эрта эккан деҳқонлар хирмон уяди, кечга қолганлар армон қилади.

Мен раҳбарлик қилаётган бригадада пахта майдонларини механизаторларимизга доимий қилиб бириктиб чиқдик. Қайси картага ким чигит экса, ўша картада ғўза парваришини ҳам ўтказади. Ўсимликнинг бир хил қалинликда, гектарларнинг тўла бўлишига жавоб беради. Бизнинг шароитимизда ҳар гектар майдонда 120—125 минг туп ниҳолга эга бўлиш кутилганча самара беради. Ана шу ниҳолларни мавсум охиригача тўла сақлаб қолиш, эртаги ва серҳосил бўлишини таъминлаш ҳам сувчилар ва чопиқчилар каби механизаторлар зиммасига юклатилади.

Ҳар гектар ерга неча килограмм чигит сарфлаш керак? Бу саволга бригада бошлиқлари билан агрономлар жавоб берсинлар. Уруғлик чигитни сарфлаш тупроқнинг унумдорлиги, ернинг шўрланиш даражаси, сизот сувнинг паст-баланд жойланишини ва бошқа қатор факторларга боғлиқ. Кўпинча ҳар гектар ерга белгиланган нормадан ортиқ чигит экамиз-да, кейинчалик ягана даврида кўзда тутилганидан зиёд ниҳолларни юлиб ташлаймиз. Бу, қўрқоқлик оқибатида қўшимча меҳнат, маблағ сарфлаш, иқтисодий зарар кўриш демакдир. Демоқчиманки, **ер сифатли тайёрланса, уруғ сара бўлса, экиш қисқа фурсатда ўтказилса, ниҳоллар тўла ва тез кўкариб чиқади. Уяларга белгиланган миқдорда уруғлик чигит ташланганда ягана ўтказишга ҳожат қолмайди, тежамкорликка эришилади. Ҳамма жойда шунга эришмоғимиз керак.**

Лекин айрим ҳолларда турли табиий офатлар туфайли ниҳоллар ола чиқиши мумкин. Буни деҳқончилик тажрибасида кўряпмиз. Ўшандай жойларга дарҳол ивитилган ва дориланган чигитни қўшимча экиш керак. Шунга эришайликки, ҳар қатор, ҳар уяда белгиланган миқдорда ниҳоллар гуркун ўссин ва серҳосил бўлсин! Бир супрача жой ҳам чигит экилмасдан бўш қолдирилмасин! Ҳосил ҳар туп ғўзадан олинишини, ола уруғ сочиб, мўл ҳосил олиш мумкин эмаслигини ҳам унутмаслигимиз лозим.

Юқорида чигит экиш кезида қатор ораларига солиш учун етарли миқдорда органик ўғитлар жамғариб қўйганимизни айтдим. Барча пахтачилик бригадаларида шундай қилиш керак. Сабаби, **ҳар гектар ер ҳисобига 20—25 тонна чиритилган органик ўғитлар солинганда тупроқ қатлами яхши қизийди, уруғ тез унади, ниҳоллар кутилганидан олдинроқ кўкариб чиқади.** Фойдали микроэлементлар фаолияти кучайиб, ўсимликнинг тез ўсиб, ривожланишига кўмаклашади. Аслини олганда органик ўғитлар кўп, эртаги ва сорти юқори пахта етиштиришнинг муҳим омилларидан биридир. Бизнингча, барча колхозлар, совхозларда органик ўғитлар тўплаш бригадаларининг фаолиятини йил — ўн икки ой давом эттиравериш керак. Бундан фойда кўрилса кўриладики, зарар кўрилмайди.

Ниҳоят, менинг айтадиган гапим шуки, пахтачилик бригадаларининг иши ҳар йилдагига қараганда бу йил кўпроқ ва мураккаброқдир. Масалан, бизнинг бригадамизда пахта ҳосилдорлигини 7 центнер кўтариб, 60 центнерга етказмоғимиз, деярли бутун ҳосилни қўл кучи ишлатмасдан «зангори кема»ларда териб олишга мустаҳкам замин яратмоғимиз, пахтанинг ҳаммасини юқори навга топширмоғимиз, маҳсулот таннархини 20 процент камайтирмоғимиз керак.

Халқимизда зар қадрини заргар билади, деган мақол бор. Пахтакорларимиз баҳор кунларининг ҳар дақиқасини зардан ҳам афзал биладилар. Чигит экишни энг яхши агротехника муддатларида сифатли қилиб ўтказадилар. Колхозимиз бўйича ҳар гектар майдондан 45 центнердан, жами 8.000 тонна «оқ олтин» етиштиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Сотволди ХУДОЙҚУЛОВ, Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли колхознинг пахтачилик бригадаси бошлиғи.

ҲАМЗА ЛИРИКАСИ ЯНГРАМОҚДА

Шу кунларда республикамизнинг барча томонларида революция, янги ҳаёт куйчиси — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг илҳомбахш шеърлари янграмоқда: Ўзбекистонда ўзбек совет адабиётининг асосчиси туғилган куннинг 94 йиллигига бағишланган анъанавий Ҳамза кунлари давом этмоқда.

Театр коллективлари томошабинларга Ҳамзанинг пьесаларини намойиш этмоқда, ишчи ва қишлоқ клубларида, маданият саройларида давом этаётган кўплаб адабий-бадиий кечаларда Ҳамза шеърлари жарангламоқда. Республиканинг таниқли ёзувчиларидан бир группаси Фарғона области, бошқа районлар меҳнаткашлари ҳузурида бўлди.

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтида 14 март куни революционер шоирга бағишланган кеча бўлиб ўтди. Ўзбекистон пойтахти ижодкор зиёлиларининг вакиллари, студентлар, мактаб ўқувчилари шу ерга тўпланишди. Улар Ҳамзанинг ажойиб адабий мероси ёш авлодни партия ва халқ ишига садоқат билан хизмат қилиш руҳида, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашга хизмат қилиши тўғрисида гапирдилар. Ниёзийнинг халқ озодлиги учун, янги жамият қуриш учун бағишланган ҳаёти миллионлаб йигит ва қизлар учун ёрқин намунадир.

Кечада Ҳамзанинг шеър ва қўшиқларини, унинг драма асарларидан парчаларни бўлажак педагоглар ва мактаб ўқувчилари ижро этишди. Таниқли шоирлар буюк адиб, режиссёр, педагог ва музикачига бағишланган янги асарларини ўқиб бердилар.

(ЎзТАГ).

«ДЎСТЛИК КЎПРИГИ»

Кобулда нашр этилган «Дўстлик кўприги» китобига афғон ва ўзбек адибларининг асарлари киритилган. Амударё устига кўприк қурилганлиги китобнинг юзага келишига асос бўлган.

Кўприкни очишга бағишланган тантанали маросимда Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси Бабрак Кармал билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов сўзлаган нутқлар тўпламнинг дастлабки саҳифаларида берилган.

Таниқли афғон шоири Сулаймон Лойиқ қаламига мансуб «Амударё тўғрисида шеър», Борик Шафий, Ашраф Азимий, ўзбек авторларидан Муҳаммад Али, Ориф Усмон асарлари китобдан ўрин олган.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика пахта тозалаш саноатида кўп йил самарали ишлаганлиги, жамоат ҳаётида актив иштирок этганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг бўлим мудири ўрток **Раман Бекимбетовни** Ўзбекистон ССР Олий Советi Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми адабиёт соҳасидаги хизматлари учун ёзувчилардан Бобомурод **Даминов**, Юрий Алексеевич **Ковалев** ўртоқларга ҳамда шоир ва драматург ўрток Ҳусниддин **Шариповга** **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Қ. Т. ТОИРОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлимининг мудири ўрток Каландар Тоирович Тоировга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри,
1983 йил 14 март.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОММУНИСТНИНГ СЎЗИ ВА ИШИ

ИЖОДКОРЛИК ВА ТАШАББУСКОРЛИК

КОСОНСОЙ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚУЙИ ТАШКИЛОТЛАР ЖАНГОВАРЛИГИ ВА КОММУНИСТЛАР АВАНГАРДЛИГИНИ КУЧАЙТИРИШ БОРАСИДАГИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Коммунистларни сиёсий курашчи сифатида шакллантириш, деб таъкидланди КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездининг коммунистлар авангардлик ролини оширишга ҳамда уларнинг ишлаб чиқаришга ва ижтимоий турмушдаги активлигини ривожлантиришга доир қарорларини бажариш соҳасида Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область комитетининг иши тўғрисида»ги қарорида, барча партия ташкилотларининг энг асосий вазифасидир. Косонсой район партия комитети, кўпчилик бошланғич партия ташкилотлари бутун сиёсий-ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишни ана шу вазифани изчил бажаришга қаратмоқдалар.

Райком пленуми бормоқда эди. «Ленин йўли» колхози партия комитетининг секретари Тоҳирахон Маъризаевага сўз берилди. [illegible]

[illegible] Тоҳирахон Маъризаева — принципиал, тўғрисўз, талабчан коммунист. У ҳеч қачон сўзамоллик қилмайди. Аммо, унинг фикрлари — лўнда, мулоҳазалари — теран, таклифлари — амалий. Колхоз партия ташкилоти мана шу жонкуяр, бурчга садоқатли коммунист етакчилигида коллективнинг чинакам жанговар ўзагига айланди. 15 цех партия ташкилоти, 18 партия группасига таяниб, колхоз партия комитети коммунистларни ишлаб чиқаришнинг етакчи участкаларига тўғри жойлаштирган, уларнинг авангардлигини кучайтирган. [illegible] фермада, автотрактор паркларида ишлаётир. Сигир соғувчи Асила Худикаева, механизаторлардан Абдукарим Алиқулов, Жўрабой Қирғизов, Жўрабой Мирзаевлар социалистик мусобақада ҳамиша илғор. Ана шундай фидокор коммунистлар авангардлиги туфайли хўжалик ўтган йилги мураккаб шароитда ҳам пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажарди.

Партия ташкилотчиси пленум минбаридан туриб, партиянинг кучи бошланғич ташкилотларнинг жанговарлигида, коммунистларнинг юксак онглилиги, партиявий бурчга садоқати, меҳнатда ва ижтимоий турмушдаги авангардлигида эканлиги ҳақида гапира бошлади. Партия ташкилоти ҳаётидан ишонарли далиллар келтирди, айрим цех партия ташкилотлари иш услубини, меҳнат коллективлари эришаётган муваффақиятларни таҳлил қилиб чиқди.

— Ҳар бир коммунист ўз участкасида билими, тажрибаси ва кучини резервларни қидириб топишга, меҳнат самарадорлигини оширишга сарфлаши, меҳнатда фидокорликнинг, ижтимоий ҳаётда активликнинг муносиб намунасини кўрсатишига эришилмас экан, — сўзини давом эттирди нотиқ, — бошланғич ташкилотнинг жанговарлиги, партиявий иш самарадорлиги ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Партия ташкилотининг жанговарлиги мавҳум тушунча эмас. Меҳнат коллективини жипслаштирувчи куч бўлган партия ташкилоти коллектив фаолиятининг барча жабҳаларига ўз таъсирини кучайтирмоғи керак. Бу таъсир эса коммунистлар орқали оширилади.

[illegible]

Коммунист Раҳим Зияев [illegible] ларнинг бир қисми планларни уддалай олмаётгани, бу партия аъзосига асло обрў келтирмаслиги ҳақида куйиниб ёзди. Бир пайтлар бизда ҳам бундай ҳоллар учраб турарди. Бироқ, райком коммунистларда топширилган ишнинг пировард натижаси учун партиявий масъулиятни кучайтириш йўлини тутди. Шу мақсадда партиявий-сиёсий ишнинг хилма-хил усул ва услублари ишга солинди, корхоналар ва хўжаликларда қолоқларсиз ишлаш учун кураш кучайтирилди. Ўз имкониятларини тўла намоён қила олмаётган партия аъзолари билан якка тартибдаги суҳбатлар, бюро мажлислари, пленум ёки йиғилишларда коммунистларнинг КПСС Устави талабларини қандай бажараётганликларига оид ҳисобот ёки ахборотларини тинглаш, партиявий топшириқларнинг бажарилишини назорат қилиш ўз самарасини берди.

Қуйи бўғин жанговарлиги, коммунистлар авангардлигини кучайтиришда биз принципиал танқид ва ўз-ўзини танқиднинг ролини ҳам ошираётирмиз. Район партия комитетининг пленумларидан бирида партия конференциясида билдирилган танқидий фикр-мулоҳазалар юзасидан белгиланган чоралар қандай амалга оширилаётганини кўриб чиқилди. Ўз вақтида шойи тўқиш фабрикасида, «Госкомсельхозтехника»нинг район бирлашмасида ишчилар қўнимсизлиги, ишга кечикиб келиш ёки бутунлай чиқмаслик кучайгани натижасида планлар бир маромда бажарилмай, штурмчилик авж олаётгани, бу эса маҳсулот сифатига салбий таъсир кўрсатаётгани танқид қилинган эди.

Эътироф этиш керак: бу аччиқ, лекин ҳаққоний танқид ўшанда тўғри қабул қилинди, ундан тўғри хулоса чиқарилди. Бошланғич партия ташкилотлари иш шароитини, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш чораларини кўрдилар. Меҳнат интизомининг мустаҳкамланиши, социалистик мусобақа самарадорлигини ошириш ишда қўнимни кучайтирди. Елғиз шойи тўқиш фабрикасидагина ўн ишчи бу беш йилликда икки беш йиллик шахсий топшириғини бажариш ташаббуси билан чиқди. Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Муҳаррам Васиева, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Ризвон Иномовалар тажрибаси кенг оммалаштирилмоқда. Ҳозир қирқдан ортиқ тўқувчи 1984 йил ҳисобига маҳсулот топширмоқда. Фабрика партия ташкилотида истиқболни кўзлаб, пухта иш юритиш одат бўлиб қолди. «Госкомсельхозтехника» бошланғич партия ташкилоти эса ёрдамчи хўжаликни мустаҳкамлаб, ишчилар таъминотига эътиборни кучайтирди. Гўшт, сут ишлаб чиқариш кўпайди.

Кейинги йилларда район партия ташкилотининг структураси сезиларли такомиллашди. Олти-етти йил муқаддам районимиз меҳнат коллективларида 52 партия ташкилоти иш олиб борган эди. Ҳозир улар ўттиз бешта кўпайди. Ишлаб чиқариш ва маданий қурилишнинг бевосита олдинги марраларида 109 цех партия ташкилоти, 159 партия группаси фаол иш олиб бораётир. Қурилишда партия ташкилотларини мустаҳкамлашга эътибор кучайтирилди.

Бирор бюро мажлиси йўқки, бошланғич партия ташкилотларида партиявий-ташкилий, сиёсий-тарбиявий ишнинг аҳволи таҳлил қилинмасин, улардаги энг яхши тажрибалар умумлаштирилиб, уни ёйиш ҳақида амалий қарор қабул қилинмасин. Чунончи, «Косонсой» совхози партия ташкилотининг фаолияти комплекс муҳокама қилингач, жойларда меҳнаткашларни ишга онгли, коммунистик муносабат руҳида тарбиялаш кескин яхшиланди. Худойбердиев номли совхоз партия комитетининг коммунистлар активлигини ошириш борасидаги фаолиятини муҳокама қилиш эса барча бошланғич партия ташкилотларида КПСС Марказий Комитетининг Самарқанд области бўйича қабул қилган қарорини изчил бажаришга қаратилган ишларни жонлантириб юборди.

Бироқ, хотиржамликка берилишга асос йўқ, аслини олганда бу хислат ишда ўзибўларчилик туғдириши, ҳатто вақтида олди олинмаса, партия ҳаётининг ленинча нормалари ва партиявий иш принциплари бузилишига сабаб бўлиши аниқ. Биз қуйи бўғинда ташаббускорликни, ижодкорликни, коммунистларнинг авангардлигини кучайтиришимиз лозим. Айрим партия ташкилотларида онгли, коммунистик интизомни, ижрочилик интизомини, одамларда ишга онгли муносабатни, топширилган ишнинг пировард натижаси учун масъулият туйғусини тарбиялашга етарли эътибор бермаслик фактлари учрамоқда. Табиийки, бу уларнинг ишлаб чиқаришга таъсирини сусайтиради.

Йўл ремонт-қурилиш бошқармаси, 355-кўчма колонна 3-хўжалик ҳисобидаги бошқарма бошланғич партия ташкилотларида яқингинагача аҳвол шундай эди. Партия йиғилишларини тайёрлашга коммунистларни кенг жалб этмаслик, улар билан тарбиявий ишни пухта олиб бормаслик бефарқликни кучайтирганди. Ҳатто айрим йиғилишларга коммунистлар тўла қатнашишмасди. Қурувчилар, шофёрлар сўзга чиқишмас, амалий таклифлар киритишмасди. Илгари қабул қилинган қарорларнинг ижроси ҳақида ахборот бермаслик ҳам коммунистларнинг қатламидаги бу пассивликни кучайтирмоқда эди.

Албатта, райком аҳволни тузатишга қаратилган амалий чоралар кўрди. Бу партия ташкилотлари мустаҳкамланди, қурилиш ташкилотлари қуввати оширилди, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларига ўтилди. Буларнинг ҳаммаси қурилиш коллективларида ижодкорлик ва ташаббускорликни кучайтириб юборди. Эндиликда капитал маблағларни ўзлаштириш суръати ошди. «Шарқ юлдузи», «Тожикистон», «Косонсой» совхозларининг партия ташкилотларида ҳам партиявий ишнинг самарали форма ва методларини излашга интилиш кучайиб боряпти. Ижрони текшириш, партия ички ишлари савиясини ошириш коммунистларда масъулиятни, ташаббускорликни кучайтираётир.

КПСС XXVI съездига Ҳисобот докладида маҳаллий тажриба нечоғли бой, нечоғли хилма-хил бўлса, бутун партиянинг фаолияти шунчалик самарали бўлиб бораверишн алоҳида таъкидланган. Биз бу кўрсатмага оғишмай амал қилмоқдамиз, партия ташкилотларида туғилган ҳар бир ижобий тажрибани чуқур ўрганиб, ибратли ташаббусни қўллаб-қувватлаб, қуйи бўғин жанговарлигини, коммунистлар авангардлигини кучайтираётирмиз. Бу — кучларни, резервларни ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йили учун қабул қилинган юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажаришнинг асосий шартидир.

С. КАРИМОВ,
Косонсой район партия комитетининг биринчи секретари.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ

ЛЬВОВ. Бу ердаги олий ўқув юртлари юқори курсларининг кўплаб студентлари заводларнинг цехларида қишки сессияни давом эттирдилар. Шаҳардаги энг катта ишлаб чиқариш бирлашмаларининг етакчи мутахассислари биринчи марта ўқитувчилар билан бирга имтиҳон қабул қилдилар. Бу ерда базавий кафедраларнинг филиаллари ташкил этилган. Бу филиаллар раҳбарлигида шу йил битирувчилардан икки мингдан кўп киши ўз диплом лойиҳаларини ҳимоя қилади ва булар ишлаб чиқаришга жорий этилади.

ОРЕХОВ (Запорожье области). Украинада энг катта паррандачилик фабрикаси Ореховда қуриб битказилди. Яқинда фабриканинг иккинчи навбати фойдаланишга топширилди. Тўла автоматлаштирилган ва механизациялаштирилган бу комплекс бир йилда уч миллионта бройлерни боқишга мўлжалланган.

АЛЕКСАНДРОВ (Владимир области). Александров районининг «Долгополье» совхозидаги янги комплекс областдаги энг яхши қўйчилик хўжаликлари шуҳратини қайта тиклашга ёрдам беради. Яқинда бу комплекс дастлабки минг бош қўйни қабул қилиб олди. Келтирилган барча Романов зотли сермаҳсул жониворларнинг ҳаммаси қўшни областлардаги наслчилик хўжаликларидан сотиб олинди. Комплекс лойиҳадаги қувватига чиқарилганидан кейин бу ерда беш ярим мингта қўй боқиладиган бўлади. (ТАСС).

ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

Бугун Тошкентда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доимий комиссиясининг ҳаракат хавфсизлиги масалалари бўйича ишчи группасининг мажлиси очилади. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон ССР ички ишлар министри, генерал-лейтенант Қ. Эргашевга бир неча савол билан мурожаат қилди.

— Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доимий комиссиясининг ҳаракат хавфсизлиги бўйича ишчи группаси вазифалари нималардан иборат эканлиги тўғрисида газетхонларга гапириб берсангиз.

— Биз фан-техника революцияси даврида яшаяпмиз. Бу революциянинг моҳияти нимадан иборат эканлигини газетхонлар яхши биладилар. Техника мисли кўрилмаган даражада ривожланмоқда. Автомобиллар асосий транспорт воситаси бўлиб қолди. Халқ хўжалик юкларининг кўп қисми, йўловчилар автотранспорт билан ташилмоқда.

Кўчалар ва йўлларда машиналар қатновининг тиғизлиги, ҳаракат тезлиги хавфсизликни таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш проблемаларини келтириб чиқарди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзолари бўлган мамлакатларнинг бундай проблемани ҳал этиш йўлидаги куч-ғайратларини мувофиқлаштириш учун йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича ишчи группаси тузилган эди.

Бу группа Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларида йўл ҳаракати хавфсизлигини оширишга қаратилган катта ташкилотчилик ишларини олиб борди. Бу соҳадаги тадқиқот ишларини мувофиқлаштирди. Натижада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда йўл-транспорт ҳодисалари ва уларда ҳалок бўлганлар, жароҳатланганлар сони йилдан-йилга камайиб бормоқда.

— Ишчи группасининг Тошкентда очиладиган мажлиси аҳамияти қандай?

— Маълумки, ҳозирги вақтда мамлакатимиздаги йирик шаҳарларда, жумладан, республикамиздаги шаҳарларда ҳам транспорт қатновини тартибга солиш учун фан-техника революцияси самараларидан кенг фойдаланиляпти. Масалан, Тошкент шаҳрининг ўзида энг серқатнов кўчаларда автомашиналар ҳаракатини электрон-ҳисоблаш машинаси бошқаряпти. Бу эса шаҳар кўчаларида автомашиналарнинг ўтишини тезлаштирибгина қолмай, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишга ҳам ёрдам беряпти.

Ҳаракат хавфсизлигини таъминлашнинг ана шундай системалари бошқа шаҳарларда ҳам қўлланилмоқда. Бошқа социалистик мамлакатларда ҳам бу соҳада катта иш олиб бориляпти. Масалан, Куба республикасида, Болгария Халқ Республикасида йўл ҳаракатини мувофиқлаштириб бошқаришнинг телемеханик системаси жорий этилди. Бунинг учун техника воситаларини Совет Иттифоқи етказиб берди.

Ишчи группаси ана шу соҳаларда тўпланган тажрибаларни умумлаштиради. Янги техника воситаларини ишлаб чиқиш ҳамда бундай воситаларни ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш масалалари билан шуғулланади.

Бундан ташқари ишчи группаси йўл ҳаракати хавфсизлиги проблемалари бўйича илмий-техника конференциялари, ана шу мавзу бўйича қисқа метражли кинофильмларнинг конкурсларини ўтказмоқда. Буларнинг ҳаммаси ҳаракат хавфсизлигини янада кучайтириш ишига хизмат қилади.

Пировардида, шуни ҳам айтмоқчиманки, Тошкент шаҳри ҳозир ўзининг 2 минг йиллигини нишонлашга тайёрланмоқда. Шаҳар баҳор либосига бурканяпти. Фақат дов-дарахтлар эмас, шаҳримиз ҳам яшнамоқда. Қардош социалистик мамлакатлардан келган дўстларимизга кўрсатишга арзигулик янгиликларимиз, обидаларимиз, замонавий объектларимиз бор. Ҳаракат хавфсизлиги бўйича СЭВ доимий комиссияси ишчи группасининг Тошкентда ўтадиган мажлисига муваффақият тилаймиз.

Беш йиллик зарбдорлари

ТОШКЕНТ. «Компрессор» заводи коллективи бу йил 2 минг дона компрессор машиналари ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Бу — пландагидан анча ортиқдир. Суратда: корхонанинг илғор ишчиси, коммунист Бахтиёр Бадалов. У «ПР-10М» маркали машиналарни йиғишда барчага ўрнак бўляпти.

М. Нуриддинов фотоси.

●

Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи газламалар комбинатида бу йил 134 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Суратда: илғор ишчи Р. Қирғизова маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ТУҲМАТНИНГ УМРИ ҚИСҚА»

Газетанинг ўтган йил 249-сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Ховос районидаги «Қўшканд» совхозида яшовчи Ҳ. Ортиқов, М. Хидиров сингари ўз манфаатини кўзловчи шахслар турли юқори идора ва ташкилотларга юмалоқ хатлар йўллаб, софдил кишиларга туҳмат уюштираётганликлари, ўзлари эса совхозга фақат бойлик орттириш учун келганликлари ва бошқа фактлар очиб ташланган эди.

Редакция ушбу танқидий мақола юзасидан Сирдарё область прокуратурасидан ва Ховос район партия комитетидан жавоблар олди.

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ПРОКУРАТУРАСИ: — «Туҳматнинг умри қисқа» сарлавҳали танқидий мақолада келтирилган фактлар мутахассисларни жалб этиш йўли билан Сирдарё область ички ишлар бошқармаси ОБХСС бўлими ва Ховос район прокурори томонидан текширилди. Текшириш натижасида танқидий мақолада келтирилган фактлар асосан ўз исботини топди.

Бригада бошлиғи Ҳазратқул Ортиқов ўзига бириктилган 18 гектар майдонга экиш учун совхоз маъмуриятидан 31 минг дона ток кўчатини қабул қилиб олади. Шу кўчатлар 18 гектар майдонга тўла экилди, деб совхоз маъмуриятига маълумот беради.

1982 йил баҳор пайтида совхоз маъмурияти томонидан ўтказилган инвентаризация натижасида 18 гектар майдон ўрнига 13,5 гектар майдонга ток экилганлиги, 7018 дона ток кўчатлари экилмасдан бир чуқурга кўмиб қўйилганлиги, унинг бир қисми яроқсиз ҳолга тушиб қолганлиги, бригада бошлиғи Ҳ. Ортиқовнинг совхоз мулкига хўжасизларча қараганлиги аниқланган. Бундан ташқари бригада бошлиғи Ҳ. Ортиқов ўзбошимчалик билан токзор оралиғига шахсий манфаатини кўзлаб қовун-тарвуз экиб олгани маълум бўлди.

КПСС аъзоси Ҳ. Ортиқовнинг интизомсизлиги, совхоз мулкига хўжасизларча муносабатда бўлганлиги, совхоз маъмуриятига нотўғри маълумотлар берганлиги фактлари совхоз бошланғич партия ташкилотининг умумий йиғилишида кўриб чиқилган. Йиғилиш қарорига кўра, КПСС аъзоси Ҳ. Ортиқовга айбига иқрор бўлганлиги, кечирим сўраганлиги, келтирилган зиённи тўла ўз ҳисобидан тиклашга ваъда берганлигини ҳисобга олиб қаттиқ ҳайфсан эълон қилинган.

Текшириш давомида совхоз бош агрономи Б. Назарқулов ҳам бепарволик ва совуққонликка йўл қўйгани аниқланди. 1982 йил баҳор пайтида бригада бошлиғи Ҳ. Ортиқовнинг йўл қўйган жиноий ҳаракатларини билгани ва кўргани ҳолда бу ғайри қонуний ҳаракатларнинг олдини олиш чорасини ўз вақтида кўрмаган.

Область ички ишлар бошқармасининг ОБХСС бўлими Ҳ. Ортиқов ва Б. Назарқуловларни ўз қилмишларига иқрор бўлганликларини, Ҳ. Ортиқовга нисбатан партиявий чора кўрилганлигини, қарамоғида ўн нафар боласи борлигини, келтирилган зиённинг ўрнини тўлдириш тадбирини кўрганлигини ва бош агроном Б. Назарқуловнинг жавобгарлиги ҳақидаги масала область аграр-саноат бошқармасига топширилганлигини ҳисобга олиб, уларга нисбатан жиноий иш қўзғатишни мақсадга мувофиқ эмас, деб топган. Ҳ. Ортиқов устидан тўпланган материаллар унинг ножўя ҳаракатларини муҳокама қилиш ва чора кўриш учун совхоз ўртоқлик судига топширилган.

Шунингдек, танқидий мақолада совхоз ишчиси М. Хидиров жамоат ерларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиб, шахсий манфаатини кўзлаб экин экканлиги тўғрисидаги фактлар тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам М. Хидиров 0,82 гектар ерга ўзбошимчалик билан экин экканлиги учун унинг масаласини кўриб чиқиш совхоз дирекцияси ва жамоат ташкилотларига ҳавола қилинди.

Ушбу фактларнинг йўл қўйилишида совхоз маъмуриятининг ҳам айби борлиги, ўз вақтида ишчиларнинг ғайри-қонуний ҳаракатларининг олди олинмаганлиги, уларга нисбатан тегишли чора кўрилмаганлиги уқдириб ўтилди.

Газетада босилган «Туҳматнинг умри қисқа» мақоласини меҳнаткашлар ўртасида муҳокама қилиш, ишчиларни меҳнат ва давлат интизомига амал қилиш руҳида тарбиялаш ишини юқори даражага кўтариш юзасидан чора-тадбирлар белгиланди.

ХОВОС РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ: — «Туҳматнинг умри қисқа» сарлавҳали мақолада келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Мақола совхоз коммунистларининг умумий йиғилишида муҳокама этилди. Коммунистлар Ҳ. Ортиқов ва бошқа ўртоқларнинг хатти-ҳаракатларини қаттиқ қораладилар.

Коммунист Ҳ. Ортиқовнинг ўз айбига тўла иқрор бўлганлиги ва бошқа бундай ҳол такрорланмаслиги ҳақидаги ваъдаси эътиборга олиниб, унга қаттиқ партиявий чора берилиши билан чекланилди.

Ишчи-хизматчилар ўртасида партиявий ва оммавий-сиёсий ишларни амалга оширишда камчиликларга йўл қўйган совхоз партия ташкилоти фаолияти район партия комитетида муҳокама қилинди. Совхоз партия ташкилоти камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш ҳамда коллектив ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқди.

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

АКТИВЛИК САМАРАСИ

Фарғона электр тармоқлари корхонаси касаба союз комитети меҳнатни муҳофаза қилишни яхшилашда жамоатчи кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга алоҳида аҳамият бераётир. Ҳозир корхонада актив фаолият кўрсатаётган 122 инспекторнинг 100 дан ортиғи олий ва ўрта техник маълумотли мутахассис бўлиб, уларнинг кўпчилиги ўз касбининг усталари ва ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобланади. Ҳар кварталда ўтказиладиган семинар, илғор иш методини кенг ёйиш бўйича давра столи атрофидаги суҳбатлар жамоатчи назоратчиларнигина эмас, ишчи ва инженер-техник ходимларнинг ҳам касб маҳоратини, меҳнат активлигини оширишда катта роль ўйнаётир. Сўнгги икки йилда К. Абдуллаев, Т. Петухова, А. Ревитов, А. Шерматов сингари жонкуяр назоратчилар «Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича энг яхши жамоатчи инспектор» фахрий унвонига сазовор бўлдилар.

ҚОНКУРС ЯКУНЛАНДИ

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети касаба союз ташкилотларининг комсомол комитетлари ва халқ маорифи органлари билан ҳамкорликда ўтказган «Ҳар бир ёш меҳнаткашга — ўрта маълумот» Бутуниттифоқ конкурси 1982 йилги натижаларига якун ясади. Конкурс республикамизда ёшларга кечки ва сиртқи таълим бериш ривожланиб бораётганини кўрсатди.

Шуниси диққатга сазоворки, мактаб билан ишлаб чиқариш ўртасидаги алоқа тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Бу борада Тошкент область Чирчиқ шаҳри касаба союз ташкилотларининг фаолияти диққатга сазовордир. Бу ерда ўнинчи беш йиллик ва ўтган икки йил мобайнида 4,5 минг ёш ишчи ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта маълумот олди. Шунингдек, Хоразм областининг Янгиариқ районида, Сурхондарё область Қумқўрғон районидаги «Москва» колхозида, Наманган область Чортоқ шаҳридаги тикувчилик фабрикасида ҳам сиртқи ва кечки таълим яхши йўлга қўйилганлиги таъкидланди.

Рус тили — қардошлик тили

КАМОЛОТ КАЛИТИ

Бугунги кунда рус тилини чуқур ўргатиш ёш авлодга билим беришнинг ўзаги бўлиб қолди. Интернат-мактабимизда меҳнаткашларнинг 430 фарзанди билим олмоқда. Улар областимиздан ташқари Самарқанд, Жиззах, Сирдарё, Андижон ҳамда қардош Қозоғистондан келишган. Бошланғич синф ўқувчилари одатдаги типовой программа асосида ўқийдилар, 4-5-синфларда эса умумтаълим мактабларига қараганда бизда рус тили 5 соат кўп ўтилади. Дарс жараёнида ва дарсдан ташқари машғулотларда бутун диққат-эътиборни рус тилини чуқур ўзлаштиришга қаратамиз. Юқори синфларда жисмоний тарбия, меҳнат каби предметлар бевосита рус тилида ўқитилади. Бу иш шундай ташкил этилганки, ўқувчи йил давомида рус тилини зўр иштиёқ ва муҳаббат билан ўргана боради.

Рус тилини чуқур ўргатиш борасидаги муваффақиятларимизнинг асосий сабабларидан бири ўқитувчиларнинг юксак профессионал маҳоратида, ўз ишига масъулият ва муҳаббат билан қарашида, деб биламан. Рус тилини чуқур ўрганувчи синф ўқитувчиси замонавий таълим методларини моҳирлик билан қўлланиб, материални проблемали тарзда тушунтира биладиган, ўқувчининг мустақил ишлаши ва изланишини ташкил этадиган, ўқув жараёнини таҳлил ва тадқиқ қиладиган, техник воситалардан унумли фойдаланадиган бўлиши лозим. Интернат-мактабимизда бундай ўқитувчилар кўп. З. Арслонова, Ф. Ўсарова, Б. Эшмуродов, Е. Дмитрусенко, Н. Багманова шулар жумласидандир. Улар рус тили ўқитишни бошқа фанлар билан боғлаб олиб бориш асносида ўқувчиларнинг русча нутқини ўстиришга муваффақ бўлмоқдалар. Тажрибали ўқитувчи Ш. Саидсолиева бошқараётган методик бирлашма таълим-тарбия ишларини янада самаралироқ ташкил этишга хизмат қилмоқда.

Бизда бешта лингафонли кабинет бўлиб, рус тилини ўрганишда керакли техник воситалар, кўргазмали қуроллар билан таъминланган. Барча рус тили дарслари ана шу кабинетларда ўтилади.

Ёш авлодга рус тилини ўргатишда ўқувчиларнинг бўш вақтларидан ҳам унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқдамиз. Тўртта тўгарак мунтазам ишлаб турибди. З. Арслонова бошқараётган «Русская речь» тўгараги иши айниқса, ибратлидир. Тўгаракка асосан бошланғич синф ўқувчилари жалб қилинган бўлиб, унда болаларнинг сўз бойлигини ошириш, нутқини ўстириш, шеърларни ёд олдириш, сўзларни тўғри талаффуз қилишга ўргата бориш масалаларига эътибор берилади. «Березка» деб аталадиган бадиий тўгаракда ўқувчилар рус халқ қўшиқлари, рақсларини ўрганмоқдалар.

Рус тили ва адабиёти, турли тарихий саналарга бағишлаб ўтказиладиган кеча, конференциялар ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда. Шу ўқув йилининг ўзида «СССР — менинг Ватаним», «Н. Островскийнинг ҳаёти — барчага ибрат», «В. В. Маяковский — ватанпарвар шоир», «Совет халқи жасорати ўлмасдир», «Рус тили — доҳий Ленин тили» каби темаларда кеча ва конференциялар ўтказилди.

Мактабимизда дарсларга, дарсдан ташқари машғулотларга, ётоқхоналарда олиб бориладиган тарбиявий соатларга ўқув-тарбия жараёнининг ажралмас қисми сифатида, юксак масъулият билан қаралади. Педагогик коллективимиз уюшқоқлик билан, ижодий, изланувчан муҳит яратиб ишламоқда. Муваффақиятларимизнинг калити шунда деб биламан. Шунингдек, ютуқлар сирини интернат-мактабимизни тугаллаб, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқиётган, халқ хўжалигининг турли жабҳаларида меҳнат қилиб, умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшаётган йигит ва қизларимизнинг камолида кўраман.

Ҳ. СУЛАЙМОНОВ,
Жиззах область, Пахтакор районидаги В. В. Маяковский номли рус тилини чуқур ўрганиш интернат-мактабининг директори.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШ — УМУМХАЛҚ ИШИ

МУҲИМ ТАРМОҚ МУАММОЛАРИ

Республикамизда картошкачиликка эътибор кучайтирилиб, бу қимматли экин экиладиган майдонлар кенгайтирилмоқда. Ҳосилдорликни оширишга оид бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Агар тўққизинчи беш йилликда республика колхоз ва совхозларида картошка етиштириш йилига ўрта ҳисобда 102 минг 800 тоннани ташкил этган бўлса, ўнинчи беш йилликда 141 минг 200 тоннага тўғри келди. Натижада республикада картошка етиштириш бир беш йилликда 1,4 баравар ортди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1980 йилнинг ноябрь ойида «Республикада картошкачиликни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» ва 1981 йилнинг сентябрь ойида юқорида қайд этилган қарорнинг қандай бажарилаётганлиги ҳақида қарор қабул қилди. Бу муҳим ҳужжатларда республикада картошка, айниқса, уруғлик картошка етиштиришни кўпайтиришнинг аниқ йўл-йўриқлари, чора-тадбирлари белгилаб берилди.

Республика партия ва ҳукуматининг мазкур қарорларини бажариш борасида қатор амалий ишлар қилинганлигини эришилган ютуқлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Республика колхоз ва совхозларида 1981 йилда 243 минг тонна, ўтган йили эса бундан зиёдроқ картошка етиштирилди Умумиттифоқ фондига Ўзбекистон етказиб бераётган эртаги картошка миқдори ҳам йилдан-йилга ортиб бормоқда. Агар 1981 йилда Москва шаҳри ва бошқа истеъмолчиларга 28 минг тонна картошка етказиб берилган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 37504 тоннани ташкил этди.

Калинин, Орджоникидзе, Самарқанд, Риштон ва Янгиқўрғон сингари бир қатор районларнинг колхоз ҳамда совхозларида картошка ҳосили йил сайин ортиб бормоқда.

Бугунги кунда республикамизда картошка етиштиришда бой тажриба тўплаган ўнлаб хўжаликлар борки, улар билан ҳақли равишда фахрланса арзийди. Риштон районидаги «Ленинград» совхозида ўтган йили 250 гектар майдондаги картошканинг ҳар гектаридан 210 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Шу райондаги «Сўх» совхози ишчилари эса 950 гектар ерда деҳқончилик қилиб, ҳосилдорликни 186 центнерга етказдилар.

Оҳангарон районидаги Будённий номли, Жуков номли, Орджоникидзе районидаги «Маданият», Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР—50 йиллиги», «Қорасув», Самарқанд районидаги «Боғизағон», Косонсой районидаги «Косонсой», Чуст районидаги «Россия», Шаҳрисабз районидаги Карл Маркс номли ва шулар сингари ўнлаб колхоз ва совхозларда гектаридан 190—200 центнер ва ундан ҳам кўп ҳосил олишга эришилди. Бу кўрсаткич мамлакатимизнинг азалдан картошка етиштирилиб келинаётган зоналаридаги ҳосилдорлик даражасига баравардир.

Афсуски, ҳали республикамизда картошкадан кам ҳосил олаётган, ана шу тўйимли неъматни кўпроқ етиштиришга етарли эътибор бермаётган районлар, колхоз ва совхозлар оз эмас. Ўтган йили Бухоро, Навоий, Сирдарё сингари областлар картошка етиштириш планларини бажара олмадилар. Бухоро ва Сирдарё областларида ҳосилдорлик 40—45 центнердан ошмаётир. Бухоро областининг Вобкент, Свердлов, Бухоро районларида, Сирдарё областининг Комсомол, Меҳнатобод, Ховос сингари районларида ўтган йили гектаридан 30—40 центнердан ҳосил олинганлигини қандай баҳолаш мумкин?

Картошка етиштириш жараёнини механизациялашда ҳам оқсаш яққол сезилмоқда. Экинни парваришлаш, ҳосилни қазиб олиш каби асосий юмушлар ҳамон қўл кучи билан бажариляптики, бу ўз навбатида маҳсулот таннархини ошириб юбормоқда.

Янги картошкачилик совхозларини тузишда йўл қўйилаётган камчиликлар ҳам ишга салбий таъсир кўрсатмоқда. Бу ўринда шуни айтиш керакки, янги хўжаликлар учун ер ўзлаштириш нисбатан яхши боряпти. Лекин ўша жойларда уй-жойлар, маъмурий-жамоат бинолари, картошка сақланадиган омборхоналар қуриш ишлари жуда ҳам секинлик билан бажариляпти. Бир сўз билан айтганда, янги ерларни ўзлаштириш комплекс равишда амалга оширилмаётир.

Картошка ҳосилини омборларда сақлаш муҳим аҳамиятга эга. Тўғри, сўнгги йилларда картошка сақланадиган янги-янги омборлар қурилиб, фойдаланишга топшириляпти. Лекин бу масалага бугунги кун талаблари нуқтаи-назаридан ёндашадиган бўлсак, ҳали ечимини кутаётган муаммолар борлигини кўрамиз. Лойиҳа-смета ишлари айрим ҳолларда кечиктирилиб юборилмоқда. Қурилиши бошланган объектлар айрим сабаблар билан ўз ҳолига ташлаб қўйилмоқда. Яккабоғ районидаги Улуғбек номли колхозда қурилаётган уч минг тонналик омборхона ҳанузгача ниҳоясига етказилмаётир. «Сўх» совхозидаги омборхонани реконструкция қилиш ҳам чўзилиб кетди.

Сўнгги йилларда уруғлик базасини яратиш борасида дастлабки қадамлар ташланаётганлигини, бир неча уруғчилик хўжаликлари ташкил этилганлигини эътироф этмоқ керак. Лекин шуни ҳам очиқ айтмоқ лозимки, республика партия ва ҳукуматининг қарорида қўйилган вазифа, яъни ўн биринчи беш йилликнинг ҳар бир йили учун белгиланган миқдорда уруғлик тайёрлаш топшириғи бажарилмай қоляпти.

Модомики, республикамизга четдан уруғлик келтиришга ҳали эҳтиёж катта экан, ана шу ташиб келтирилаётган маҳсулот хусусида тўхталиб ўтмоқ ўринлидир. Ахир, ҳар йили республикамизга 60—70 минг тонна, айрим ҳолларда ундан ҳам кўпроқ уруғлик картошка келтирилади. Ачинарлиси шундаки, ҳар йили ана шу уруғликнинг 20—25 проценти, айрим вақтларда ундан ҳам кўпроғи чириб, яроқсиз ҳолга келиб қолади. Бунга, биринчидан, картошкани вагонларга жойлашда ва туширишда шикастланишига йўл қўйилса, иккинчидан, нормал ҳароратда сақлайдиган махсус омборларнинг етишмаслиги сабаб бўляпти. «Узсортсемовощч»га қарашли омборлар ҳали ҳам етарли эмас.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорида пахтакор, шоликор колхоз ва совхозларнинг ҳамда бошқа хўжаликларнинг раҳбарлари зиммасига 1981 йилдан бошлаб ҳар бир хўжаликда камида 15—20 гектар картошка экиладиган майдони бўлган картошка етиштирувчи ихтисослашган звенолар ташкил этиш вазифаси юклатилган эди. Аммо бу кўрсатма айрим колхоз ва совхоз раҳбарларининг эътиборсизлиги оқибатида бажарилмай қолаётир.

Мақсад ва вазифа аниқ. У ҳам бўлса, аҳолини «иккинчи нон» ҳисобланган картошка билан янада кўпроқ таъминлашдан, Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшишдан иборат. Бас, шундай экан, республикамизда картошкачилик ривожига эътиборни янада кучайтириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, ютуқларни кўпайтириш, ечимини кутаётган айрим муаммоларни тезроқ ҳал қилиш зарур.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

ЧОРВАЧИЛИК—ЗАРБДОР ФРОНТ

МАҲСУЛДОРЛИК ОРТАДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларини оғишмай амалга ошираётган Октябрь районидаги Ҳамид Олимжон номли совхоз чорвадорлари дастлабки муваффақиятга эришдилар. Давлатга 18 тонна гўшт, 60 тонна сут етказиб берилиб, биринчи квартал плани ошириб бажарилди.

— Мустаҳкам озуқа базаси яратиш моллар маҳсулдорлигини оширишнинг муҳим омили эканлигини яхши биламиз, — дейди совхоз директори Сайфулла Алимов. — Озуқа экинлари экишни уюшқоқлик билан ўтказиб, қисқа муддатда 150 гектар ерга беда-арпа экдик. 330 гектардан иборат эски беда майдони бороналаниб гектарига 300 килограммдан аммофос солинди. Бу ишларни бажаришда Сиддиқ Аҳмедов етакчилик қилаётган ем-хашак бригадасининг пешқадам механизаторларидан Болтабой Мансуров, Аваз Сатторов, Анвар Маматқулов, Суюн Сатторовлар фидокорона меҳнат қилдилар.

Бу йил совхоз бўйича 250 гектар ерда маккажўхори етиштирилади. Куни кеча яхшилаб оби-тобига келтирилган майдонларга маккажўхори экишга киришилди.

Т. МАҚСУДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Техника мавсумга тахт

Тошкент область Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхоз деҳқонлари экиш мавсумига барвақт тайёргарлик кўрдилар. Хўжаликда 23 чопиқ трактори, 11 ҳайдов трактори, 23 сеялка, 170 борона ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси сифатли ремонтдан чиқариб қўйилди. Суратда: ремонт ишларида актив қатнашган механизаторлардан Нодир Султонов, Нуриддин Эгамқулов, Кўчим Бердиев, Мамат Шомуродовлар.

А. Тўраев фотоси.

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТ

ШУМАНАЙ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми ва Ўзбекистон Компартиясининг IX пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бераётган район чорвадорлари 400 тоннадан кўпроқ гўшт тайёрлаб, ярим йиллик планни муддатидан олдин бажардилар. Гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 350-360 килограмм тош босди.

Район хўжаликларида гўшт, сут ва тухум тайёрлаш қизғин давом эттирилмоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЯХШИ ЯКУНЛАР

ХАНОЙ. ТАСС мухбири А. Минеев хабар қилади: Бу ерда бўлиб ўтган республика кенгашида ўтган йилги Вьетнам қишлоқ хўжалигини ривожлантириш якунлари чиқарилди. Кенгаш қатнашчилари ҳозирги вақтда сифат жиҳатидан жонли ижобий тенденциялар Вьетнам қишлоғининг ҳамма жойида намоён бўлганлигини уқтириб ўтдилар. Бунга эса аввало ВКП V съезди ва ВКП Марказий Комитети пленумлари белгилаб берган планларнинг муваффақиятли бажарилганлиги ёрдам берди.

Тугалланган қишлоқ хўжалик йилида шолига айлантириб ҳисоблаганда озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш ялпи ҳажми мамлакат бутун тарихидаги энг юқори даражага етди — 16.590 минг тоннани ташкил этди. Ўсиш суръатлари ҳам рекордли бўлди. Масалан, шоли бир йил аввалдагига қараганда 1.750 минг тонна кўп йиғиштириб олинди. Озиқ-овқат маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш ҳам анча кўпайиб, уч миллион тоннага етди.

АСАЛАРИЧИЛАРНИНГ ЮМУШЛАРИ

БУДАПЕШТ. ТАСС мухбири Е. Попов хабар қилади: Асаларичиларнинг дастлабки группалари Дунай билан Тисса дарёлари оралиғидаги жойларга ҳозирданоқ жўнаб кетдилар. Улар «кўчма» асалари уялари ҳаракатининг келгусидаги маршрутларини олдиндан белгилайдилар. Айниқса қимматли бўлган акация дарахти гулидан ҳосил қилинган асални йиғишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Бу тиниқ ва хушбўй асал мамлакат ичидагина эмас, шу билан бирга ташқи бозорда ҳам ғоят манзур бўлмоқда.

Акация дарахти анча тез гуллайди. Асаларичилар асал йиғиш муддатларини узайтириш учун акация дарахтлари гуллаётган пайтда асалари уяларини мамлакатнинг жанубидан шимолига кўчирадилар ва шу тариқа асал йиғиб олиш даврини 2—3 баравар кўпайтирадилар.

Матлубот кооперациясининг ёрдами натижасида кейинги 6 йил мобайнида Венгрияда асал етиштириш икки баравар кўпайиб, йилига 15 минг тоннага етди. Бу эса мамлакатнинг ички эҳтиёжларини тўла қондирибгина қолмай, шу билан бирга етиштирилаётган асалнинг учдан икки қисмини бошқа мамлакатларга экспорт қилиш имконини ҳам берди.

ЎСИМЛИКЛАРНИ БИОЛОГИК ЙЎЛ БИЛАН ҲИМОЯ ҚИЛИШ

СОФИЯ. ТАСС мухбири А. Михайлов хабар қилади: Болгариядаги Ловеч ўсимликларни биологик йўл билан ҳимоя қилиш станциясини «ҳаёт фабрикаси» деб атайдилар. Бу станция аграр-саноат комплексларини шартнома асосида кўп йиллик ўсимликларни ҳимоя қиладиган зарур воситалар билан таъминлаб туради. Ловеч станцияси мутахассислари яратган препаратлардан фойдаланиш Троян шаҳри районидагина олхўрининг зараркунандалар билан зарарланиш даражасини ҳимоя қилинмаган участкадагига нисбатан 20 баравар камайтириш имконини берди. Бу шаҳар ўзининг олхўризорлари билан машҳурдир.

Кейинги йилларда Болгарияда ўсимликларни биологик йўл билан ҳимоя қилиш базасини ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. 1977 йилдан буён зараркунандаларга қарши биологик йўл билан кураш методларини тадқиқ қилишнинг комплекс тармоқ программаси амалга оширилмоқда. Бу программани амалга оширишда фанлар академиясининг, қишлоқ хўжалик академиясининг 15 та илмий тадқиқот институти, кўпгина идоралар актив қатнашмоқдалар. (ТАСС).

ТРИРДА КАРЛ МАРКС УЙ-МУЗЕЙИ ЯНА ОЧИЛДИ

ТРИР, 14 март. (ТАСС). Бу ерда Карл Маркснинг уй-музейи реконструкция қилингандан кейин яна очилди. Музей экспонатлари орасида ҳужжатларнинг асл нусхалари, К. Маркс асарлари, шу жумладан «Коммунистик партия манифести» биринчи нашрларининг жуда нодир нусхалари асосий асар — «Капитал»нинг оригинали бор.

ПХРДА ДАЛА ИШЛАРИ БОШЛАНДИ

ВАРШАВА, 14 март. (ТАСС). Польшадаги бир қанча воеводаликларнинг деҳқонлари илиқ об-ҳаво бошланганлигидан фойдаланиб кўкламги дала ишларини бошлаб юбордилар.

Шу йил кўкламда бу ишлар 10 миллион гектар майдонда авж олдириб юборилади. Салкам 4 миллион гектар ерга дон экинлари, 2 миллион гектардан кўпроқ ерга картошка экиш планлаштирилган, қолган майдонлар қанд лавлаги, сабзавот, озуқа ва техник экинлар экиш учун мўлжалланган.

«ЧАЙКА» «ДРАМАТЕН» ТЕАТРИДА

СТОКГОЛЬМ, 14 март. (ТАСС). Швециянинг таниқли режиссёри Г. Линдблум саҳналаштирган Чеховнинг машҳур «Чайка» пьесасининг премьераси Стокгольмдаги «Драматен» театри саҳнасида зўр муваффақият билан ўтди.

А. П. Чехов театр новатори, психологик драма устаси эди, бу эса «Чайка»да тўла-тўкис намоён бўлди, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда «Драматен» театрининг директори Лассе Пэусти. «Ваня тоға» ва «Олчазор» пьесаларини ҳам саҳналаштириш бизнинг ижодий режаларимизга кирган. А. П. Чехов жаҳон театрининг энг буюк драматургларидан биридир. Айни шу боисдан бизнинг труппамиз Чеховнинг ҳозирги кунларда ҳам ўз актуаллигини йўқотмаган ижодиётига мурожаат қилмоқда, деб таъкидлади Лассе Пэусти.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

Ҳиндистон пойтахти Деҳлида катта халқаро воқеа — қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг VII конференцияси бўлиб ўтди.

101 давлат вакиллари иштирок этган шу муҳим анжуманнинг иши жиддий равишда чигаллашган халқаро шароитда ўтди. Империализм кучлари қуролланиш, аввало ядровий қуролланиш пойгасини янада кенг миқёсда авж олдириб юбордилар. Улар Осиё, Африка, Лотин Америкаси ва Океаниядаги ҳарбий экспансияни кенгайтирмоқдалар, ер куррасининг ўнлаб мустақил давлатлар жойлашган катта-катта районларини ўзларининг империячилик зоналари деб эълон қилмоқдалар, ўзгаларнинг ерларида янги базалар барпо этишга ҳаракат қилмоқдалар, бошқа мамлакатлар ва халқларнинг ишларига қўпол равишда аралашмоқдалар, давлатларни адоват ва мухолифлик йўлига судрамоқдалар.

Кўпчилиги яқиндагина мустамлакачилик зулми кишанларини улоқтириб ташлаган қўшилмаган мамлакатларнинг халқлари муваффақиятли равишда мустақил ривожланишлари учун уларга тинчлик кераклиги конференцияда зўр куч билан таъкидланди. Ҳозир ер куррасида ҳарбий мақсадларга умуман ривожланаётган мамлакатларга расмий ёрдам программасига нисбатан йигирма баравар кўп маблағ сарфланмоқда. Конференция раиси Индира Гандининг айтишича, ҳозирги халқаро иқтисодий система таназзул ёқасига келиб қолди, инсоният эса ядро урушида қирилиб кетиш хавфи остида турибди. Халқларимиз учун яхшироқ турмуш яратиб бериш режалари ялпи тинчликка ва қуролланиш пойгасини жиловлашга боғлиқ бўлиб қолди, деб таъкидлади у.

Конференциянинг декларацияси лойиҳаси юзасидан бўлган мунозара давомида унда қатнашувчи жуда кўпчилик давлатлар олий даражадаги учрашувнинг эътибори бош мақсаддан — қўшилмаган мамлакатлар олдида турган энг муҳим проблемаларни ҳал этишнинг самарали стратегиясини ишлаб чиқишдан чалғитилмаслиги керак, деган фикрга қўшилишлари маълум бўлди. Бу проблемалар орасида жаҳон ядровий фалокати хавфига қарши кураш, тинчлик иши учун хатарли можароларни ва танглик вазиятларини бартараф этиш, қуролсизланиш, иқтисодий ривожланиш проблемалари марказий ўрин олади.

Империализмга ва мустамлакачиликка, уруш ва агрессияга қарши курашишдан иборат ўз асосий принципларига садоқатли қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқлари VII конференциясининг қатнашчилари тинчликни мустаҳкамлаш, мамлакатлар ва халқлар озодлиги ҳамда мустақиллигини ҳимоя қилиш манфаатлари йўлида амалий қарорлар қабул қилишди. СССР Олий Совети Президиуми билан СССР Министрлар Совети конференция қатнашчиларига табрикнома йўллаб, қўшилмаган мамлакатлар ўз одилона орзу-ниятларини амалга оширишда Совет Иттифоқининг холис нияти ва ҳамкорлигига умид боғлашлари мумкин деб таъкидладилар.

ВАШИНГТОННИНГ ХАТАРЛИ ХОМ ХАЁЛЛАРИ

Империячилик, калондимоғликка берилган вашингтонлик сиёсатдонлар гоҳ у, гоҳ бу ишкалликларни кўтариб чиқмоқдалар.

Америка пойтахтида мамлакат жамоатчилигини чўчитиш ва лақиллатиш мақсадида бир ташвиқотчилик машмашаси кетидан иккинчиси бошлаб юборилмоқда. Гоҳ АҚШнинг ҳарбий устунликка эришиш йўли оз бўлмаса, «совет ҳарбий хавфи» муносабати билан нойложликдан қилинаётган иш деб кўрсатилса, гоҳ «Прогрессив» журнали ёзганидек, рейганчи сиёсатдонлар гўё қуролланиш пойгаси ёрдамида «шу қадар тўлиқ устунликка эришиладики, натижада руслар таслим бўлиб, Қўшма Штатларнинг жаҳонга ҳукмронлигини тан олишларига ва ўзларининг капитализмга қарши системасини тугатишларига тўғри келади», деган хом хаёл умидлар билан ўзларига тасалли бермоқчи бўладилар.

8 март куни президент Р. Рейган яна игвогарона нутқ сўзлади. Бу нутқ ҳозирги Вашингтон маъмуриятининг фақат мухолифлик ва жангари, ашаддий антикоммунизм категориялари билангина фикрлай олишини тасдиқлади. У инжилчилар миллий уюшмасининг ҳар йилги съезди қатнашчиларига мурожаат этиб, коммунизмни «ҳозирги дунёдаги иллатларнинг манбаи» деб ҳисоблашини айтди. Эртаси кун, 9 мартда мудофаа министри Уайнбергер Пентагоннинг «совет ҳарбий хавфи» деб аталган ваҳимали ном остида тўқиб чиқарган навбатдаги сохтакорлигини америкаликларга тақдим этди. Бир йилдан кўпроқ вақт муқаддам худди шу сарлавҳа остида эълон қилинган биринчи китобча каби Пентагоннинг мана шу ташвиқотчилик «ижоди»да ҳам кўпдан-кўп сохта маълумотлар баён этилган, фактлар андишасизларча бузиб кўрсатилган, «АҚШнинг ҳарбий соҳада орқада қолганлиги» тўғрисида асоссиз даъволар қилинган.

Рейган маъмурияти ўзининг Советларга қарши, коммунистларга қарши қайсар позицияси билан ўзини ўзи боши берк кўчага киритиб қўйганлиги маълум. Шунга қарамай, Американинг ташқи сиёсат масалалари билан шуғулланувчи таниқли мутахассиси, профессор Гейтини далолат беришича, вашингтонлик қузғунлар шу йўлдан воз кечаётганлари йўқ ҳамда «Шарқий Европадаги ҳамма коммунистик режимларни беқарор қилишга ва пировард натижага мағлубиятга учратишга уринмоқдалар».

АҚШнинг таниқли сиёсат арбоби Уорнке мана шу хаёлий ва айни вақтда хатарли хом хаёлларни фош этиб, «ҳозир 1945 йил эмас ва биз рақибнинг бизга зарба ура олмаслигига ишонч билан самарали ядровий зарба ура олмаймиз», деб эслатиб ўтади. Американинг бошқа бир арбоби — АҚШнинг СССРдаги собиқ элчиси Уотсон ҳам «гўё биз Совет Иттифоқини чўчита оламиз ёки ҳарбий харажатларни кўпайтириш йўли билан уни бўйин эгишга мажбур этамиз, башарти бунга эришилмаса, биз ядро урушини бошлаб, унда ғалаба қозона оламиз» деб умид қилиш хаёлпарастликдир, деб таъкидлади.

Вашингтондаги ядро телбаларининг бемаъни доктриналари ва мўлжалларига жаҳон халқлари тобора кучли қаршилик қилмоқдалар.

ҚУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ГФРдаги парламент сайловининг якунлари хусусида бутун дунёда кўпгина фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Кўпгина сиёсий кузатувчилар христиан-демократик иттифоқ ва христиан социал иттифоқ консерватив буржуа партияларидан иборат ҳукумат блокининг ғалабаси сабабларини таҳлил этиб, шу партияларнинг социал ва миллатчилик сафсатабозлиги уларга кўп даражада кўмак берганини қайд этмоқдалар. Корхона эгаларининг, башарти сайловда социал-демократик партия муваффақият қозонадиган бўлса, янада кўпроқ иш жойлари ёпиб қўйилиши мумкин, деган дағдағасини қурол қилиб олган бу партиялар сайловчиларга дўқ-пўписа қилдилар. Концернлардан ва йирик банклардан олинган катта-катта маблағ бундестагга ўтказилган сайловда ўнг кучларнинг муваффақияти учун молиявий база бўлиб хизмат қилди.

Социал-демократларга келганда, улар бир томондан сайлов кампанияси чоғида иш билан таъминлаш программасини ишлаб чиқиш зарурлигини айтган бўлсалар, иккинчи томондан бундай қилиш учун ишчилар, хизматчилар ва ўрта табақалар янги қурбонлар беришларига ва машаққатлар чекишларига тўғри келади, деб ҳам эълон қилдилар, чунки қуролланиш бюджети ва йирик капиталнинг фойдаси улар учун барибир дахлсиз бўлиб қолаверди. ГСДП Американинг янги ядровий ракеталарини ГФРда жойлаштириш масаласи хусусида ҳам ўз позицияси билан ўнг партияларнинг позицияси ўртасида аниқ тафовут чизиғини ўтказа олмади.

ГФР канцлери Г. Коль сайлов якунларини сайловчиларнинг «АҚШ билан мустаҳкам иттифоқ» сиёсатини давом эттириш учун ўзига берилган «мандати» деб талқин этишга ошиқди. У Бонндаги матбуот конференциясида сўзлаб, ГФР Шимолий Атлантика иттифоқининг барқарор таянчи бўлиб қолади, деб айтди ва НАТОнинг «қўшимча қуролланиш» деб аталган қарорларини қўллаб-қувватлаб гапирди, аслида эса бу қарорлар ГФРда Американинг янги ядровий ракеталарини жойлаштиришга розилик беришни билдиради.

Бироқ, хабардор кузатувчиларнинг фикрича, сайлов якунларини мана шундай бир ёқлама талқин этиш ҳақиқатга тўғри келмайди. ГФРда Америка ракеталарини жойлаштиришга қарши кураш давом этмоқда. «Кўкатпарварлар» партиясининг намояндалари бундестагга биринчи бор сайланганликлари тасодифий ҳол эмас. Шу партиянинг парламент фракцияси ўзининг биринчи мажлисидаёқ тинчликни ҳимоя қилиш юзасидан кўпгина тадбирларни ишлаб чиққанлиги тагида чуқур маъно бор. Бу партиянинг вакили бундесвернинг истеъфодаги генерал-майори Г. Бастиан эса Американинг янги ядровий ракеталари ГФРда жойлаштирилишига қарши курашни партия ўзининг бош вазифаси деб ҳисоблаётганини айтди.

Германия Коммунистик партияси правлениесининг президиуми сайлов якунларини таҳлил этиб, бундай деб таъкидлади: «Тинчлик йўлидаги ҳаракатни янада юксалтириш учун сайловолди кампанияси чоғида вужудга келган ҳамкорлик муҳитини сақлаб қолиш жуда муҳимдир. Сайловдан кейин барча демократик ва сўл кучларнинг биргаликдаги ҳаракати натижасида Американинг янги ракеталарига қарши кураш янада кўпроқ кучайиши учун, 1983 йил шу қурол жойлаштирилмайдиган йил бўлиб қолиши учун ҳамма шарт-шароитлар мавжуд».

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

ГААГА, 14 март. (ТАСС). Роттердам шаҳри яқинида бўлиб ўтган намойиш вақтида урушга қарши ҳаракат активлари: «Голландия Америка ҳарбийлари учун юк ортиш, тушириш пункти эмас», — деб айтишди.

Полиция куч ишлатиб, намойиш қатнашчиларини тарқатиб юборди ва 40 кишини қамоққа олди.

ОҚИЛОНА СИЁСАТ ЎТКАЗИЛМАЯПТИ

НЬЮ-ЙОРК, 14 март. (ТАСС). АҚШнинг собиқ мудофаа министри Р. Макнамара Пентагоннинг рекорд даражадаги бюджети анча қисқартирилиши керак, деган фикрни билдирди. У Эй-Би-Си телекомпаниясининг мухбири билан суҳбатда Рейган маъмурияти беш йиллик даврга 1.6 триллион доллар миқдорида талаб қилган ҳарбий маблағ ҳаддан ташқари катта бўлиб, АҚШнинг хавфсизлигига зиён етказмаган ҳолда анча қисқартирилиши мумкин, деди. Р. Макнамара Оқ уйни миллий хавфсизлик масалаларида бирон-бир оқилона ва вазмин сиёсат ўтказмаётганликда айблади.

ВАЗИЯТ КЕСКИНЛАШДИ

АММОН, 14 март. (ТАСС). Иордан дарёсининг Исроил босиб олган ғарб соҳилида вазият ғоят кескинлашди. Бу ерда олинаётган хабарларга қараганда, Исроил ўнг экстремист диний «Гуш эмуним» тўдасининг корчалонлари маҳаллий араб аҳолисига ҳужум қилмоқда, уларнинг оккупациячи маъмурлар «расмий равишда тортиб олинган» ерлардан ташқари янги участкаларидан ҳам маҳрум қилмоқдалар.

Оқ уйнинг собиқ бошлиғи Картернинг босиб олинган территориялар бўйлаб қилган сафари бандитларни очиқдан-очиқ руҳлантириб юборди.

Чақирилмаган меҳмоннинг сафари Иордан дарёси ғарб соҳилидаги араб аҳолисининг қаҳр-ғазабини уйғотди. Картер борган ҳамма жойда араблар уни тош отиб ва баррикадалар қуриб кутиб олдилар. Кўпгина шаҳарлар ва аҳоли пунктларида Америкага қарши намойишлар бўлиб ўтди.

Капитализм иллатлари

ФИРМАЛАР СИНМОҚДА

Австриядаги «Бревилье-урбан» фирмаси яқинда ўзининг хонавайрон бўлганлигини эълон қилди. Натижада шу корхонада хизмат қилаётган ишчи ва хизматчилардан 300 дан кўпроқ киши «ортиқча кишилар» армиясига қўшилди.

Австрияда инқирозга юз тутган компаниялар рўйхати йил сайин кўпайиб бораётир. Бу жиҳатдан 1982 йил рекорд йили ҳисобланмоқда. Жумладан, ўтган йили 3025 та фирма синди. Натижада 22.6 минг киши ишдан маҳрум бўлиб қолди.

Мамлакатда чет эл капиталининг тобора кучайиб бораётганлиги фирмаларнинг кўплаб синишига олиб келмоқда. Ҳатто Австриядаги энг катта компаниялар ҳам Ғарбий Германия, Америка ва Япония концернларининг рақобатига бардош беролмай қолди. Австрияда ана шу мамлакатлар компанияларининг кўплаб филиаллари мавжуд.

АЁЛЛАР КАМСИТИЛМОҚДА

Бразилияда хотин-қизларни ҳар жиҳатдан камситиш йилдан йилга кучайиб бораётир. Масалан, улар эркакларга нисбатан қарийб икки баравар кам иш ҳақи оладилар. Сан-Паулу штатидаги Капинас шаҳри университетининг профессори Сандра Брисолла узоқ вақт олиб борилган тадқиқотлардан сўнг ана шундай хулосага келди. Хотин-қизлар билан эркакларнинг меҳнат ҳақи ўртасидаги энг катта тафовут мамлакатнинг иқтисодий жиҳатдан қолоқ бўлган шимоли-шарқий штатларида кўпроқ учрайди. Мазкур штатларда бу фарқ деярли 62 процентни ташкил этмоқда.

Бундан ташқари мамлакатда ишсизлик йилдан йилга кўпайиб бораётганлиги сабабли ишлаб чиқаришда машғул бўлган хотин-қизларни камситиш яна ҳам авжга чиқаётир.

КОРХОНАЛАР ЁПИБ ҚЎЙИЛГАЧ

Буюк Британияда ишсизлик жадал суръатлар билан кўпаймоқда. Яқинда Англиядаги машҳур «Вулворт» савдо компанияси Лондон, Бирмингем ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги магазинларининг 600 дан ортиқ ходимни ишдан бўшатганлигини эълон қилди. Челтенем шаҳридаги маҳаллий электротехника фирмаси меҳнаткашларидан 500 киши ҳам ишдан бўшатилганлиги маълум қилинди. Фирма маъмурияти шаҳардаги ўзига тегишли иккита корхонани ёпиб қўйиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Мамлакатда ишсизлар сони тобора кўпайиб бораётганлиги одат тусига кириб қолди. Ҳозир Англияда 3 миллион 224 минг киши ишсиздир. Бу рақамлар ғоят камайтириб берилган расмий маълумотларнинг ўзида қайд қилинган. Сўнгги ойнинг ўзидагина мамлакатда ишсизлар армияси 128 минг кишига кўпайган.

МУҚАДДАС БУРЧ

Нон исроф бўлмасин

Яқинда Тошкентдаги касалхоналардан бирида даволанаётган бир дўстимни кўргани бордим. Иккинчи қаватга кўтарилишим билан зина ёнига суяб қўйилган ярим қоп нонга кўзим тушди. Ҳаммаси қип-қизил пишган, бўрсилдоқ нонлар. Маълум бўлишича, палаталарда ётган беморлардан ортиб қолган нонларни шу ерда ишловчи фаррош аёллар йиғиб олаётган эканлар.

Албатта, бу ўринда фаррошларни айблаб бўлмайди. Маълумки, оби нонниниг тез суви қочади, қотади, агар полиэтилен халталарда сақланса, тезда могор босади. Шундай экан, ортган нонларни вақтида йиғиштириб олиш — яхши иш. Лекин бу нонларни «касалхонадан келтирилган» деб ҳеч ким истеъмол қилмайди. Фаррошлар йиғиштириб олган нонларини молга берадилар ёки мол, қўй боқувчиларга сотадилар, буниси сир эмас.

Бу ўринда беморларни ҳам айблаб бўлмайди. Ҳамма гап беморларнинг ҳол-аҳволидан хабар олиш учун келувчиларда. Улар бошқа неъматлар қатори касалларга энг сара нонлардан олиб келишади. Беморнинг иштаҳаси йўқлиги сабабли, бу нонларнинг ярми ҳам тановвул қилинмай қолиб кетади.

Дўстим ётган палатада мен 20 минутча бўлдим. Шу орада бу ерда ётган яна бир бемор ҳузурига 3 группа одам келди. Ҳар бир группа мева-чева билан бирга 3-4 тадан нон олиб келди. Ўйлаб кўринг, битта беморнинг ўзи бир кунда 10 га яқин нонни истеъмол қила оладими?

Энди шаҳримизда касалхоналарнинг сони кўплигини, республикамизнинг турли бурчакларидан беморлар келишини ҳисобга олинг. Ана шунда Тошкент шаҳридаги касалхоналарда қанча-дан-қанча нон исроф қилинаётганлигини тасаввур этиш мумкин. Менимча, беморларни кўргани борганда қоғоз пакетларни ҳар хил нознеъматларга тўлдирмай, қўша-қўша оби нон, патир нон олмай, беморнинг кўнглига ёқадиган озгина тансиқ таом ёки мева олиб борган маъқул. Бу нонни исроф қилмасликнинг яна бир йўли.

Нон энг мўътабар таом деса бўлади. Чунки бошқа ҳар қандай овқат кўнгилга тегади, лекин нон кўнгилга тегмайди. Бинобарин, ҳозирги тўкин-сочин замонамизда ҳам ноннинг қадрига етишимиз, уни исроф қилмаслигимиз керак. Айниқса, кўпни кўрган, уруш даврининг қийинчиликларини бошидан кечирган отахон ва онахонлар, педагоглар ёшларга нонни қадрлашни ўргатишлари керак. Бу ҳамманинг муқаддас бурчидир.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ,
ветеран педагог.

ЭЛГА ХИЗМАТ — ОЛИЙ ҲИММАТ

ФИРМА МАГАЗИНИ

Ленин орденли Самарқанд шаҳар меҳнаткашлари учун яна бир катта қулайлик яратилди. Шаҳарнинг «Октябрь» массивида республика Енгил саноат министрлигига қарашли «Ўзбекистон» савдо бирлашмасининг 6-магазини ишга туширилди. 750 кишилик коллектив ишлаётган бу магазинни айланар экансиз, салонлар юксак дид билан безатилганлигини, харидорлар учун қулай шароитлар яратилганини, уларнинг талаб-истаклари ҳисобга олинганини кўрасиз. Магазиндаги тўрт бўлимда эркаклар, хотин-қизлар ва болаларнинг кенг ассортиментдаги кийим-кечакларини, газмоллар, трикотаж буюмлари, атторлик молларини харид қилиш мумкин.

Коллектив республика Енгил саноат министрлигига қарашли 22 корхона билан мустаҳкам алоқа ўрнатган. Бу ерда ҳозирги вақтда Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Фарғона, Марғилон, Қўқон, Наманган ва бошқа шаҳарлардаги тармоқ корхоналарининг ишлаб чиқарган маҳсулотлари сотилмоқда.

— Харидорлар талаби, орзу-истакларини ўрганиш коллективимизнинг асосий вазифаларидан ҳисобланади, — дейди магазин директори В. А. Аветисов. — Бизда ўтмай қолган моллар бўлмайди. Агар шундай аҳвол юз берса, дарҳол бирлашмага бу ҳақдаги фикр-мулоҳазаларимизни ёзиб юборамиз. Бирлашма тавсияси билан ёқмаган молларни ишлаб чиқариш тўхтатилади ёки маҳсулот сифатини яхшилаш чоралари кўрилади.

Магазин коллективи ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида аҳолига 3 миллион 200 минг сўмлик аъло сифатли маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини қабул қилди.

А. ДИЛМУРОДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АХБОРОТ

САМАРАЛИ ИШЛАР

Ўзбекистон Геология министрлигининг «Ҳурмат Белгиси» орденли «Ўзбекнефтегазгеология» бирлашмаси коллективи нефть ва газ запаслари конларини қидириб топиш соҳасида янгидан-янги ютуқларга эришмоқда. Ўтган йили 12 та янги кон очилди. Машҳур Шўртан кони фойдаланишга топширилди.

Об-ҳавонинг оғир келишига қарамай, Ҳисор тоғларининг жануби-ғарбий этакларида олиб борилаётган ишлар яхши самара беряпти. Бу соҳада Давлат мукофоти лауреатлари О. Тиловов, А. Хожиматов ва Э. Ҳикматовлар раҳбарлик қилаётган бригадалар зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажариб, ўзаро мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

М. СИДДИҚОВ.

КОЛХОЗЧИЛАРГА УНВОНЛАР

Яқинда Наманган районидаги йирик «Ленинград» колхозида катта тантана бўлди. 47 йилдан бери колхозда ишлаб келаётган сувчи Исоқжон Давлатовга «Хизмат кўрсатган колхозчи» унвони гувоҳномаси ва кўкракка тақиладиган нишон топширилди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги тасдиқлаган Низомга кўра, бу унвонга сазовор бўлган И. Давлатов электр қувватидан, сув, колхоз транспорти ва техникасидан бепул фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлди, ойлик маошига 20 процент қўшимча ҳақ ёзилди.

Шунингдек, колхозчилардан С. Хажиев, Е. Обидов, Х. Ёқуббоев каби яна 8 киши ҳам ана шундай унвонга сазовор бўлди.

М. МИРЗААБДУЛЛАЕВ.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

ҚАШҚАДАРЁ. Яккабоғ район марказида янги ресторан қурилиб, ишга туширилди. Ўша куни қурилиш ишларини олиб борган район колхозлараро механизациялашган кўчма колонна қурувчиларига совғалар топширилди.

З. НОРМУРОДОВА.

* * *

СУРХОНДАРЁ. Денов шаҳрининг Гулистон посёлкасида икки қаватли «Бинокор» номи берилган магазин аҳолига хизмат қила бошлади. Уни Ҳайробод ёғоч ва ёнилғи материаллари базаси меҳнаткашлари ўз кучлари билан қурдилар.

Р. БОЙНАЗАРОВ.

* * *

ФАРҒОНА. «Ўзбекистон» узумчилик совхозининг Хотамтой массивида чойхона очилди. Совхоз қурувчилари томонидан қурилган иккинчи бино — «Гўзаллик» салони ҳам соҳибкорларга хизмат кўрсата бошлади.

Р. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

«ЭНАГА»

ҲАЖВИЯ

— Холис хизмат кўрсатиш бюросими? Бу нима қилганингиз, бизга қанақанги энага юбордингиз? Диванда букчайиб ўтиргани-ўтирган, на «лом» дейди, на «мим», — деймаи телефон трубкасига зарда билан.

— Эҳтимол, ҳалиги, яхши йигит, у сизга саломлашиш учун таъзим қилаётгандир, — дея жавоб берди аёл товуши. — Бизда ҳамма хушмуомала, биласизми, сизга айтсам, шундай тарбияланишган...

— Саломлашяпти, деяпсизми? Икки соатдан бери-я. Яна икки букилиб-а? Бу янгилик-ку, тушунсангиз-чи, биз тўйга кечикяпмиз. Бу энага болага қараб туришни биладими ўзи?

— Бўлмасам-чи.

— Ғалати ўтирибди-да.

— Биз сизга энг яхши энагани бердик. У зарбдор. У бизда, яхши йигит, икки йилдан бери «осиқлик»...

— Менга деса умрбод осилиб турмайдими? — дедим ғазаб билан, — Алмаштиринглар.

— Дарров-а. Нима, бу сизга сут ёки тортмиди? — дейди телефондаги овоз.

Оҳиста қадам босиб энаганинг олдига кираман. Ўҳ-ҳў алла қачон уйқуни уряптилар. Уни уйғотиб юбормаслик учун имо-ишора билан гаплашамиз. Жим ўтириб, унинг уйғонишини кутяпмиз. Қани энди уйғона қолса... Мана, ниҳоят, у ғалати ҳаракат қилди, эрниибгина бошини кўтарди, лабини қимирлатди. Бир акса урди, кейин яна такрорлади. Аввалига бир кўзини очди, сўнг иккинчисини.

— Ура...а! — қичқирдик биз бараварига. Қосимтой бўлса қувончидан ўйинга тушиб кетди. Мен дарҳол жилмайиб энагани гапга тутдим, яна ухлаб қолса иш расво...

— Мен, болажонларим, шу маҳал одатда бир оз мизғиб оламан. Сизга айтсам, бу пайт мен учун «тихий час» ҳисобланади. Уйқу, сизга айтсам, азизларим, ажойиб нарса. Мен ҳатто одамларни қаердадир уйқу билан даволашларини ҳам эшитганман...

— Ҳа, ҳа, — деймаи, — Мен ҳам қаердадир ўқиганман. Мана бизнинг ўғилчамиз Қосимтой. Уни сизнинг қарамоғингизга қолдириб кетамиз. Биз, бувижон, меҳмондорчиликка боришимиз керак, жуда шошиб турибмиз.

— Ростини айтсам, сал бошим оғриб турибди. Лекин ҳечқиси йўқ, азизларим, бемалол бориб келаверинглар.

Хотин билан шоша-пиша кийиндигу, ўртоғимникига тўйга югурдик. Тўйдан кеч қайтдик. Кайфиятимиз яхши эди.

— Қосимтой маза қилиб туш кўраётгандир, — деймаи онасига.

— Ҳа, энага уни аллақачон ухлатган бўлса керак.

Уйга кириб ҳангу-манг бўлиб қолдик: энага диванда боши боғлиқ, чўзилганича хуррак отарди. Қосимтой бўлса унинг ёнига ўтириб, эртак ўқиб бериш билан овора эди.

М. БОБОХОНОВ.

КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ!

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР. Беруний районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг Ҳ. Урозимбетов бошлиқ боғдорчилик бригадаси аъзолари ўтган йили 26 тонна мева ва 6 тонна узум етиштириб, давлатга сотдилар. Улар бу йил катта режаларни кўзлаб ишга киришдилар. Соҳибкорлар 30 тонна мева ва 10 тонна узум етиштириш учун курашаётирлар. Суратда: (чапдан) бригада бошлиғи Ҳабибулла Урозимбетов боғбонлар Давлатбой Урозимбетов, Карим Отаметовлар билан дарахтларга шакл беришяпти.

Р. Утамуродов фотоси.

МЕВАЗОРЛАР БАРПО ЭТИЛЯПТИ

Андижон областида боғроғлар йил сайин кўпайтирилмоқда. Областнинг колхоз ва совхозларида 7600 гектар мевали боғ, 5600 гектар токзор бор. Ўтган йили янгидан 1247 гектар токзор, 253 гектар мевали боғ барпо этилди. Ўтқазилган 2 миллион 800 минг туп мевали дарахт кўчати ва ток қаламчаларининг деярли ҳаммаси сақланиб қолинди.

Ҳозир боғларда баҳор нафаси уфурмоқда. Соҳибкорлар енг шимариб ишга киришиб кетдилар. Улар мевали дарахтларга шакл беришяпти, ҳашаротларга қарши дори сепиб, боғларга сув тарамоқдалар. Токларни очиб, сўриларга чиқариш ишлари қизғин бошланиб кетди.

Бу йил область колхоз ва совхозларида, адирларида 1618 гектар токзор, 221 гектар мевали боғ яратиш планлаштирилди. Ҳозир ҳамма жойда кўчат ўтқазиш оммавий тус олди. Бу хайрли иш Андижон, Қўрғонтепа, Балиқчи, Москва, Хўжаобод, Жалолқудуқ районларида яхши ташкил этилди. Андижон районидаги «Ямбол» совхозида янги ўзлаштирилган адир ерларда 50 гектар, Жалолқудуқ районидаги Ильич номли колхозда 30 гектар токзор бунёд этилди.

Областнинг бошқа хўжаликларида, район марказларида, аҳоли яшайдиган жойлар, янги бунёд этилган посёлкаларида кўкаламзорлаштириш, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари, ток қаламчалари ўтқазиш ишлари жадал бошлаб юборилди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИРҚ ВАГОН ҲИЙЛА

ФЕЛЬЕТОН

Янгийўлдан жўнатилган состав Гулистон шаҳридаги 7-қурилиш трестининг ишлаб чиқариш техникасини комплектлаш бошқармаси (УПТК) территориясига кириб келиши билан бошқарманинг баъзи ходимлари ўзларини қўярга жой тополмай қолишди. Составдаги юкни қабул қилиб олиши лозим бўлган масъул кишилардан бири — УПТК ғишт омборининг мудири Ноим Шербоевнинг мазаси қочиб, юрагини чангаллаб қолди. Шўрликнинг тиззалари қалтираб, юзи докадай оқариб кетди.

— Ҳа, Ноим, сенга нима бўлди? Хурсанд бўлиш ўрнига юрак чангаллаяпсан? — УПТК бошлиғи Станислав Кухто ундан ҳол-аҳвол сўраркан, шундай деди.

— Янгийўлнинг ғиштини кўрдим дегунча юрагим ўйнаб, кўнглим озадиган бўлиб қолган, — деди омбор мудири. — Жон хўжайин, сиздан илтимос, мени шу ишдан озод қилсангиз.

— Қўрқма, Ноим. Ўлибдими, ҳар сафар бизларга фириб ишлатавериб. Ҳозир талаб бошқа, олдинги лўттибозликлари ўтмайди. Мана кўрасан, бу сафар вагонларга чиннидек жаранглайдиган оқ-сариқ ғиштларни ортиб жўнатишган.

Бу гапларни айтишга айтди-ю, аммо бир оздан сўнг бошқарма бошлиғининг ўзи ҳам тилини тишлаб қолди. Нега дейсизми? Озгина сабр қилиб туринг. Янгийўлдан келаётган состав жойига бориб тўхтагунча, биз ана шу саволга жавоб топишга уриниб кўрамиз.

Қайси трест ёки бошқарма бошлиғи ўз ташкилоти ихтиёрига ғишт, цемент, ёғоч, шифер каби қурилиш материаллари келса хурсанд бўлмайди? Бу материаллар зиммада турган қанчадан-қанча масъулиятли планларнинг таянчи, асоси, шундай эмасми? Шундай экан, нега УПТК бошлиқларининг ўз ғилдираги билан кириб келаётган қатор-қатор вагонлардаги ғиштни кўрганда хурсанд бўлиш ўрнига пешоналари тиришяпти? Нега Ноим Шербоев вагонларни кўрганда юрак ўйноғи касалига мубтало бўлади? Унинг омбори ғиштга тўлса, қайтага яхшимасми?

Энди гапнинг буёғини эшитинг. Январь ойининг бошида янгийўлликларнинг сахийлиги тутиб кетиб, Гулистондаги УПТК адресига беш вагон ғишт юборишган эди. Буни қарангки, юк айни ёғин-сочин бўлиб турган кунда келиб қолди. УПТКдагилар ҳам кўплашиб вагонларни бўшатиб олишди. Кечаси билан ғиштнинг устига қор ёғиб чиқди. Эрталаб не кўзлари билан кўришсинки, кечагина заводдан келган ғиштлар эриб кетиб, жой-жойида бўтқа бўлиб ётибди. Ой охирида шу адресга яна тўрт вагон юк келди. УПТКдагиларнинг бахтига, бу гал ёғингарчилик бўлмай турган эди. Аммо уларнинг қувончи узоққа чўзилмади. Ғишт тушириб олингунча, ярмидан кўпроғи уваланиб кетди.

Табиб табиб эмас, касалликни бошидан кечирган табиб, дейишади. Бошқарма ходимлари Янгийўл ғишт заводидагилардан панд еявергандан кейин анча ҳушёр тортиб қолишди. Энди улар «ғишт келяпти», деган «хушхабар»ни эшитди дегунларича, Сирдарё область товарлар экспертизаси бюроси ҳамда тегишли лабораториялардан одам олиб, аввал ғиштнинг сифати ҳамда миқдорини обдон текшириб чиқадиган бўлиб қолишди. Февраль ойининг дастлабки кунларида худди шундай воқеа содир бўлди. Янгийўлдан яна уч вагон ғишт келган эди. Экспертлар ва лаборатория ходимлари билан ҳар бир вагондаги юкнинг миқдори ва сифатини элак-элак қилиб чиқишганида, аввало ҳужжатларда кўрсатилганидан 8 минг дона ғишт кам чиққани, ҳар вагонда 2—2,5 минг донадан ғиштнинг майдаланиб кетгани маълум бўлди.

Ғишт шундай маҳсулотки, тонналаб эмас, доналаб ўлчанади. Бу ҳар бир дона ғиштнинг ўз ўрни, ўз жойи бор дегани. Шундай экан, вагон-вагон ғиштлардан мўлжалланган объектларда фойдаланишнинг иложи бўлмаса, шунча маблағнинг товонини ким тўлайди, шунча ғиштнинг ўрни кимнинг ҳисобига қопланади? Ана шу ғиштга кўз тикиб турган қанчадан-қанча қурилишлар аҳволи нима кечади?

... Мана, навбатдаги состав станцияга келиб тўхтади. Ҳамма «гурр» этиб ўзини вагонларга урди. Чунки, улар боя бошқарма бошлиғи С. Кухто айтганидек, янгийўлликлардан бу сафар чиннидек жаранглайдиган, қиёмига етказиб тобланган, ҳисобига тўғрилаб саналган ғишт келган бўлса, керак, деб умид қилишган эди. Аммо уларнинг бу умиди ҳам шу ондаёқ ҳавога учиб кетди. Оз эмас, кўп эмас, 27 вагондан иборат составдаги юк билан танишгандан кейин УПТКдагиларнинг капалаги учиб, ваҳимага тушдилар. Келинг, бу ўринда, яхшиси, фактларга мурожаат қилайлик. Область товарлар экспертизаси бюроси ходимлари текшириш ўтказиб, масалани ойдинлаштириб беришди. Мана, шу текшириш натижаси: составдаги вагонларнинг биттаси умуман бўм-бўш, тўғрироғи, ҳеч нарса юкланмаган экан. Қолган 26 вагоннинг ҳар биридан етказиб берувчининг ҳужжатида қайд қилинган ҳисобдан ўртача 5 минг донадан, яъни жами 130 минг дона ғишт кам чиқди. Юкланган ғиштнинг 40 проценти майдаланиб кетган эди. Энг ачинарлиси шуки, янгийўллик ғишт пиширувчилар эски одатларига амал қилиб, юборган маҳсулотларининг ҳам бўйидан, ҳам энидан уриб қолиш билан бирга фақат брак маҳсулот жўнатишган экан. 26 вагон ғишт ГОСТ талабига асосан 100 атмосфера босимга эмас, атиги 30 босимга чидай олиши мумкинлиги аниқланди.

Трест раҳбарлари шундан кейин ғишт заводи бошқармаси номига қуйидаги мазмунда шошилинч телеграмма жўнатдилар: «Янгийўл. 8-ғишт заводи бошқармаси. Мусаевга. Жўнатилган ғиштнинг белгиланган нормадан анча камлигини ҳамда маҳсулотнинг сифатини аниқлаш учун тузилган комиссияга тезлик билан вакил юборишингизни сўраймиз». Шундай мазмундаги телеграммалар 7, 8, 9 февраль кунлари ҳам кетма-кет жўнатилди. Аммо ғишт заводи бошқармаси раҳбарлари сирдарёлик қурувчиларнинг илтимос ва талабларини менсимадилар. Улар вакил юбориш уёқда турсин, учта телеграммага жавобан ақалли бирон марта ҳам «йўталиб» қўймадилар. Оқибатда сифатсиз ғишт юбориш ҳамон давом этяпти. Республика Қурилиш министрлигига қарашли 7-трест ҳам моддий, ҳам маънавий зарар кўрмоқда. Қанчадан-қанча муҳим объектлардаги қурилиш графиклари барбод бўлиб кетяпти.

Йилнинг ўтган икки ойи мобайнида янгийўлликлар Гулистондаги 7-трестга 40 вагонга яқин ғишт юбордилар. Аммо, аслида, булар ғишт эмас, балки қирқ вагон ташвиш, қирқ вагон ҳийла ва найранг бўлиб чиқди. Яна ҳам ачинарлиси, бундай масхарабозликнинг адоғи кўринмаяпти. Хўш, бу аҳвол қачонгача давом этади? Қўриқ воҳа шаҳарларида чўлқуварлар учун уй-жойлар, мактаб ва боғчалар, қўйингки, меҳнаткашлар учун энг зарур ҳаётий муҳим объектларни барпо этаётган қурувчиларга нисбатан бундай ҳурматсизликнинг охири борми?

Янгийўлдаги 8-ғишт заводи бошқармаси раҳбарларининг меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига хилоф тарзда бундай антиқа иш тутаётганликларини қандай баҳолаш мумкин? Хўш, улар сиртларига сув юқтирмайдиган бўлиб қолишган экан, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари рўй бераётган бундай хунук воқеаларга нега тегишлича баҳо беришмаяпти? Қолаверса, республика Қурилиш материаллари саноати министрлиги раҳбарлари (министр ўртоқ Г. Г. Исаев) янгийўллик эркатойларининг «думи хуржунда» ишларига қачонгача бефарқ қарайдилар. Биз кўпчиликни ташвишга солаётган ана шу саволларга тегишли жавоб олишни истардик.

Абдужалил УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Меҳнат Қизил Байроқ орденли
ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: графика, гидравлика ва сув таъминоти, илмий коммунизм, қурилиш конструкциялари, қурилиш материаллари, металлар технологияси, фойдаланиладиган ишларни бошқариш, локомотивлардан фойдаланиш ва уларни ремонт қилиш (профессорлар ёки доцентлар);
доцентлар: ҳисоблаш техникаси, бошқариш ва планлаштиришнинг математик методлари, қурилиш механикаси, меҳнат муҳофазаси (АТС, ПГС факультетларида ва темир йўллар қурилишида ишлаш учун), темир йўл транспортида сим алоқаси, инглиз тили;
катта ўқитувчилар: фалсафа (марксча-ленинча этика ва эстетика ихтисоси бўйича) графика;
ассистентлар: графика, назарий механика, локомотивлардан фойдаланиш ва уларни ремонт қилиш.
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Адрес: 700045, Тошкент шаҳри, Л-45, Оборонная кўчаси, 1-уй.

●

Халқлар дўстлиги орденли
ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
НАМАНГАН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: умумий техника фанлари, умумий химия;
кафедра катта ўқитувчиси: вентиляция билан иситиш ва қурилиш ишлари;
кафедра ассистентлари: умумий химия, металлар технологияси.
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Мурожаат учун адрес: 700100, Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, 10-хона. Телефон 53-10-58.

●

ХЎЖАЛИКЛАР, КОРХОНАЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ
ДИҚҚАТИГА!
Тошкент область Оржоникидзе районидаги
БЎСТОНЛИК АСАЛАРИЧИЛИК СОВХОЗИДА
пул ўтказиш йўли билан сотиб олиш учун
ҚАЙРАҒОЧ, ЧИНОР, ТЕРАК, ТОК, ЗАРАНГ, ЛИГУСТРЮМ ВА ҚАРАҒАЙ КЎЧАТЛАРИ
МАВЖУД

●

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг республика қурилиш-монтаж трестига берилган ГТ — 1 1720030, ГТ — 1 1720062 номерли меҳнат дафтарчаларининг йўқолган
ТОЗА БЛАНКАЛАРИ БЕКОР ҚИЛИНДИ

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/III да **Майсаранинг иши.** 16/III да **Икки дил достони.**
ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/III да **Олтин девор.**
МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/III да **Заҳар ичган даъвогар.**

Ўзбекистон табиатни қўриқлаш жамиятининг марказий аппарати Президиум секретари Б. К. Каримовга онаси

Гулой СОИПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

15 МАРТ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.45 — В. Шекспир. Ромео ва Жульетта. Телеспектакль. 12.20 — Концерт. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.30 — Концерт. 17.00 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.30 — Халқ куйлари. 17.40 — Ешлар адреслари. 18.40 — Қувноқ ноталар. 18.55 — Спорт ҳафталиги. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Ватангадолар. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Илья Глазунов билан учрашувлар. Танаффус пайтида (22.45) — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.05 ва 14.55 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.40 ва 12.40 — Физика. 12.10 — Шахмат мактаби. 13.10 — Тарих. 13.40 — Академик В. И. Вернадский. 14.25 — Илмий-оммабоп фильм. 15.25 — Музикада поэзия. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Сиз яратган боғ. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — П. И. Чайковский. 21.30 — Время. 22.00 — Муз-команда йигитлари. Бадиий фильм. 23.25 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Сокол» — МАСК.

ТОШКЕНТ-I. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Қувноқлар даврасида. 18.45 — Қурилиш лойиҳадан бошланади. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Баҳс. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Мен рақсга тушишни истайман. 21.30 — Время. 22.00 — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX Пленуми қарорлари — ҳаётга! 22.20 — Бир умрга тенг йил. Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-II. 18.00 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 18.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» (Тошкент) — «Буран» (Воронеж). Танаффус пайтларида — Янгиликлар. 20.45 — Эстетика асослари.

16 МАРТ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 10.40 — Ватангадолар. Бадиий фильм. 1-серия. 12.10 — Фильм-концерт. 13.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз. 16.00 — Концерт. 16.25 — Горнчилар қаердасиз! 17.40 — Билимимиз — қудратимиз. 18.25 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.50 — Ватангадолар. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30. — Время. 22.05 — Сиз бунга қодирсиз. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — География. 10.05 ва 14.05 — Немис тили. 11.05 — Тарих. 11.35 — ва 12.40 — Биология. 12.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 13.10 — Музика сабоғи. 14.35 — Табиатшунослик. 14.55 — Бир актер театри. 16.15 — ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Концерт. 19.30 — Ватаннинг қанотли қизи. 20.30 — Ҳайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. Спартак — Крилья Советов.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Физика. 12.00 — Доимо омон бўл. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Болалар учун концерт. 19.00 — Ешлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Адабий альманах. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап? 22.20 — Премьералар, учрашувлар, дебютлар. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.00 — Физика. 18.45 — Математика. 19.40 — Қишлоқ ҳаёти. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Она тили. 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

15 МАРТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Микрофон олдида «Ялла» вокал-чолғу ансамбли. 9.30 — Дўстлик байроғи. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Танбур тароналари. 19.25 — Ешлик. 21.00 — Х. Худойбердиева. «Қувонч юки». 21.20 — Концерт. 22.30 — Ўзбекистон санъат усталарининг концерти. 23.15 — Сайқал.

16 МАРТ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.40 — Инсон ва қонун. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Д. Соатқулов «Фарғона квартети». 21.00 — Ҳамза лирикаси. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — И. Бахшиш асарларидан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС
700000, Тошкент-П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. — 01848. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 60. 7